

Proletari din toate țările, uniți-vă!

biblioteca Centrală

Regională

Hunedoara-Deva

FLACĂRA

37

- **START ÎN NOUL AN ȘCOLAR**
- **Film ■ Sport**
- *O schiță de Luigi Pirandello:*
PATENTUL

Anul XIV nr. 37 (537) — 11 septembrie 1965

VIZITA ÎN UNIUNEA SOVIETICĂ A DELEGAȚIEI DE PARTID ȘI GUVERNAMENTALE A REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA

La invitația Comitetului Central al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice și a Consiliului de Miniștri al U.R.S.S., delegația de partid și guvernamentală a Republicii Socialiste România, în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Comitetului Central al Partidului Comunist Român, întreprinde o vizită oficială în Uniunea Sovietică. Din delegație fac parte tovarășii: Ion Gheorghe Maurer, membru al Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R., președintele Consiliului de Miniștri, Gheorghe Apostol și Alexandru Birlădeanu, membri ai Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R., prim-vicepreședinți ai Consiliului de Miniștri, Paul Niculescu-Mizil, membru al Comitetului Executiv și secretar al C.C. al P.C.R., Manea Mănescu, secretar al C.C. al P.C.R., Corneliu Mănescu, membru al C.C. al P.C.R., ministrul afacerilor externe, Nicolae Guină, membru al C.C. al P.C.R., ambasadorul Republicii Socialiste România în Uniunea Sovietică.

În paginile de față prezentăm câteva imagini din timpul vizitei.

1 Solii poporul român stnt întâmpinați cu căldură de locuitorii Moscovei.

2 Vizita la Kremlin.

3 Solemnitatea depunerii unei coroane de flori la Mausoleul lui V. I. Lenin.

4 În timpul convorbirilor.

5 Delegația vizitează monumentele istorice din orașul Volgograd.

memento

■ Concertul pentru vioară și orchestră în re minor de Aram Hacıaturian într-o înregistrare memorabilă a fost realizat de casa noastră de discuri Electrecord în colaborare cu „Philips“-Paris. Discul se bucură de o primire extrem de caldă și peste hotare. Există și motive. În primul rând: dirigează Aram Hacıaturian; în al doilea rând: partida solistică este susținută de violonista franceză Claire Bernard (Premiul I la cel de-al III-lea Concurs internațional „George Enescu“ — 1964.) Puritatea sunetului, stilul sobru și reținut care caracterizează interpretarea lui Claire Bernard l-au determinat pe Hacıaturian să accepte propunerea de a dirija personal propriul său concert (ECE-0178).

■ Concertul nr. 1 pentru vioară și orchestră în re major de Serghei Prokofiev oferă violonistei

Claire Bernard posibilitatea de a-și dovedi virtuozitatea (mai ales în partea a doua, scherzo-vivacissimo). Grotoscul umorului, propriu lui Prokofiev găsește în violonista franceză un interpret dispus să preia și să exploateze artistic această trăsătură a marelui compozitor. În ciuda sarcasmului care pare să domine de-a lungul concertului, tema visătoare, de un lirism foarte rafinat, din partea I, ne este redată cu deosebită gingășie de arculus sensibil la asemenea situații psihice al solistei franceze. Concertul lui Prokofiev este dirijat de Constantin Bugeanu, în fruntea orchestrei simfonice a Cinematografiei, al cărei prim-dirijor este, la propriu și la figurat (ECE-0178).

■ O orchestră care cucerește simpatia ascultătorilor, fără a fi nicidecum simfonică, ba chiar din contră, populară în ambele sen-

suri, orchestra „Cindrelul“ a Filarmonicii de stat din Sibiu, dirijată de Nicolae Irimescu, înregrează pe discul EPC-583 patru jocuri ardelenesti pe care, cînd l'ascuți, mai că nu poți sta la cului: „Invîrtita din Singătîn este un model!

discul

Premieră pe țară. Un tramvai numit dorință de Tennessee Williams la Teatrul din Tg. Mureș. Drama psihologică, sumbră, a cunoscutului scriitor american, a fost transpusă pe scenă în regia sobră, lucidă, a lui Miklos Tompa, cu actorii Tanai Bella, Erdős Irma, Csorba Andras și Tamas Ferenc în rolurile principale. Sugestive decorurile lui T. Th. Clupe.

Premiere bucureștene. După ce a fost premieră în... turneu, vom

Coca Andronesco

teatru

vedea în sfîrșit și în Capitală piesele Tezaurul lui Iustinian de Al. Voitin (regia Mihai Berechet — cu Gr. Vasiliu-Birlic, Coca Andronesco, Mihai Fotino, Silvia Dumitrescu-Timică, Dem. Rădulescu) la Teatrul Național „I. L. Caragiale“ și Ulise și coincidențele de Mircea Șepilici și Gh. Dumbrăveanu (regia Al. Toscani — cu Dana Comnea și Silviu Stănculescu) la Teatrul Muncitoresc C.F.R.-Giulești.

Primele spectacole bucureștene. Frunzele toamnei vor avea drept ecou bătaia primului gong în teatru. Vă amintim cele dintîi premiere bucureștene. La Teatrul Național: un spectacol comemorativ Alecsandri, compus de regizorul Sică Alexandrescu, Vlaicu Vodă de Al. Davila, Vedere de pe pod de A. Miller și Regele moare de Eugen Ionescu — „restanțe“ ale stagiunii trecute, urmînd apoi Doamna lui Eremia — piesă istorică de N. Iorga în regia lui N. Massim — Din jale s-a intrupat

Electra de Eugen O'Neill, regizată de Al. Finți, Euridice de Jean Anouilh, regizată de Mihai Berechet și Trandafirii roșii de Zaharia Birsan în montarea lui Sică Alexandrescu.

La Teatrul Lucia Sturdza-Bulandra vom vedea Caniota — vodevilul lui Labiche regizat de Val. Moiescu și Nu sint turnul Eiffel de Ecaterina Oproiu.

Teatrul C. Nottara va prezenta Seauțele de Eugen Ionescu, cu Ileana Predescu și C. Răuț în regia lui George Răfăel, Omul care și-a pierdut omenia de Horia Lovinescu (regia Dan Nasta) și Așteptîndu-l pe Goddot de Beckett în direcția de scenă a lui Cornel Todea.

Schimb de turnee. Au intrat în tradiție schimburile de turnee ale Teatrului Național din Cluj. De astă dată schimbul de vizite s-a făcut cu Teatrul Național din Craiova, spectacolele (cele mai interesante din repertoriul anului), oferind publicului din cele două

orașe imagini complexe despre spectivile teatre. O inițiativă ce s-ar cere generalizată.

Ultima premieră estivală. Teatrul de stat din Constanța, car solicită cel mai intens pe membrii colectivului său tocmai în perioada de vacanță, a adu pe a fișe ultima premieră a aceste veri: Doi pe un balansoar. În regia lui C. Dinischiotu evoluează cu succes doi dintre cei mai interesanți actori constănțeni: Ileana Ploscaru și Dan Herdan.

Noi interpreți. În turneul Teatrului de stat din Piatra Neamț cu piesa Stația de autobuz a americanului W. Inge (regia Ion Cojar), pot fi văzuți în rolurile principale cîțiva noi interpreți al căror realizări au fost merituri: Dona Fiscuteanu, Ion Fiscuteanu alături de George Popa Miha Adria Pamfil, Traian Pîrlong, Ion Andrei (din păcate, însă, aștept anunțau tot vechea distribuție, de rutînd astfel publicul).

■ Un nou Bardem pe ecranele noastre: A trecut o femeie. După Comicos, Moartea unui ciclist, Strada Mare, Sonate, noul film al lui Juan Antonio Bardem continuă investigarea realităților Spaniei de azi (vezi și cronică din paginile 14-15). Printre interpreți: Corinne Marchand și Jean-Pierre Cassel (artistul pe care René Clair l-a distribuit în rolul principal din Serburile galante).

■ Poeticul film bulgar Hoțul de piersici, realizat de Vilo Radev, este inspirat din anii primului război mondial: este o frumoasă poveste de dragoste în pustulul morții și al unor realități sumbre. Protagonisti: Nevena Kokanova (a mai jucat în Inspectorul și

noaptea, Tutunul, Fii fericiți, Ani!) și Rade Marcovici.

■ Un accident de circulație constituie premisele filmului maghiar Carambol, în care realizatorii se străduiesc să analizeze determinările umane ale „cazului“. Regizor: Felix Mariassy (Contraban-

Alberto Sordi

cinema

diții, Concertul mult visat, Ani de zbucium). Actorii principali: Zsuzsa Balogh (cunoscută din Drum bun, autobuzule!) și Istvan Buytar, un tînar debutant.

■ Vara anului 1944, regiunea Kielce, în apropierea granițelor Poloniei: acesta este cadrul folosit de regizorul Jerzy Passendorfer pentru a înfățișa pe ecran un moment din luptele partizanilor polonezi împotriva ocupației naziste. Printre interpreți: Tadeusz Szmidt, Krzysztof Chamiec, Wojciech Siemion. Titlul filmului: Culoarele luptei.

■ De văzut, din repertoriul săptămîinii curente: Viață dificilă, comedia tristă a regizorului Dino Risi, cu un mare comic, Alberto Sordi, care ne reamintește aici

multe personaje chapliniene; Procesul profesorului Weir, în care strălucește nu atît fabula propriu zisă, cît jocul magistral al lui Laurence Olivier și Simone Signoret; pe ecrane lăturale, câteva săptămîni după premieră Strigătul lui Antonioni, cu Alid Valli, Steve Cochran și Bets Blair.

■ Pe bună dreptate iubitorii filmului se dovedesc nerăbdători să cunoască realizările românești prezentate la festivalul de la Mamaia a căror programare pe ecrane întîrziat. Sintem anunțați că în ceputul îl va face la mijlocul lunii septembrie „Runda 6“, film polițist (sau de aventuri, cum vreți) nu lipsit de calități, al Vladimir Popescu-Doreanu.

DUMINICA 12 SEPTEMBRIE. Duminică sportivă. Finalele campionatelor republicane de ciclism pe pistă. Protagonisti muzicali ai acestei emisiuni sînt: Puica Igrișianu, Al. Jula, Ionel Miron și formația Sandu Avramovici (după-amiază) ■ Varietăți: București—Paris—București. Printre altele, momente comice inedite in-

spirate de recentul turneu al estradei bucureștene. Autor și prezentator — Mircea Crișan (20.00).

LUNI 13 SEPTEMBRIE. Cîntă Galina Vișnevskaja, una din cele mai mari cîntărețe sovietice de operă (20.15) ■ Recital în studio cu artiști străini, participanți la al III-lea Festival internațional al teatrelor de păpuși și marionete (20.55) ■ Miniaturi coregrafice cu Ileana Iliescu, Simona Ștefănescu, Petre Ciortea, Sergiu Ștefănescu ș.a. (21.40).

MIERCURI 15 SEPTEMBRIE. Tragedia lui Jean Racine „Britan-

nicus“, în interpretarea artiștilor Teatrului Național din Iași (transmisie directă). Regizorul și scenograful Mircea Marosin, împreună cu Ion Omescu (Neron), Sergiu Tudose (Britannicus) și Any Braseschi (Agrippina) s-au străduit să transpună într-o interpretare modernă patetismul sobru și densitatea tragică a operei racinene (20.00).

JOI 16 SEPTEMBRIE. Filmul „Prieten de noapte“. Producție franceză de calitate medie, al cărei punct de atracție îl constituie prezența actriței Françoise Arnoul (20.00).

VINERI 17 SEPTEMBRIE. Recital de versuri cu un subiect „Ia zi“: toamna (21.10) ■ Selecțiuni din programele Festivalului internațional al teatrelor de păpuși și marionete (21.30) ■ Întîlnire cu artista emerită Magda Ianculescu-Muscel (22.30).

SÎMBĂTA 18 SEPTEMBRIE. Telesciclopedia. Filme cu subiecte din domeniul artelor plastice (20.00) ■ Retrospectivă umoristică: Mihai Ciucă (21.00) ■ Seară de jazz cu Richard Osa-nițchi. A se încerca (22.40).

Magda Ianculescu-Muscel

televiziune

■ În arhiva orașului Ulianovsk a fost descoperit un manuscris necunoscut pînă acum, aparținînd lui Ilia Ulianov, tatăl lui V. I. Lenin. Manuscrisul tratează necesitatea de a fi create școli în limba maternă pentru bașkiri, kirghizi și tătari.

■ În Editura științifică de stat din Varșovia este în curs de editare Marea enciclopedie universală. Lucrarea va avea 13 volume (12 000 pagini) și 82 000 definiții. 45 la sută din definiții închinăte științelor social-umanistice, 36 la sută problemelor matematice și științelor naturii, iar 15 la sută celor geografice. Pînă în prezent au apărut primele 5 volume, iar la sfîrșitul acestuia an va vedea lumina tiparului volumul VI.

■ În editura „Matija srpska“ a apărut volumul de poezii Cer gârje, al scriitoarei iugoslave Desanka Maksimovici, apreciat de

critici drept „una din cele mai remarcabile culegeri de versuri apărute în ultimul deceniu“. Poeziile sînt realizate în forma unor dialoguri lirice.

■ Din nou prezent în librării e St. O. Iosif cu un volum de Versuri originale și tîlmăcirii apărut în colecția Biblioteca pentru toți a Editurii pentru literatură. Ingrijiri de ediție și prefațator, Ion Roman, autor și al unei biografii a poetului apărută în Oameni de seamă.

■ Eugen Barbu a tipărit ediția a II-a, serios revăzută, a romanului său Șoseaua Nordului, carte importantă în evoluția autorului.

■ Nostalgiile solare ale lui Al. Jebeleanu, volum de versuri apărut la Editura pentru literatură, relevă încă un pas înainte în evoluția poetului.

■ Columnele lui Dragoș Vrîncanu readuc în actualitatea de

librărie un poet cu veche activitate (a publicat înainte de război un volum intitulat Cloșca cu puil de aur).

■ N. Tăutu încearcă în ultimul volum de versuri un Portret interior pe care, mihus unele platitudini și „optimisme“ superficiale, îl putem parcurge cu interes pentru cunoașterea registrului sau liric.

■ Creangă continuă să-și desfete cititorii de toate vîrstele cu Poezii și amintiri (Editura pentru literatură) și Dănilă Prepeleac (Editura tineretului, colecția Biblioteca școlară), fiind unul dintre cei mai citiți autori români. Pe cînd retipăririi și, eventual, traducerea în alte limbi a lui Ion Creangă de G. Călinescu, carte ce trebuie să fie mereu prezentă în librării?

■ O atrăgătoare carte de Teoria jocurilor au tipărit George Cîncu,

Marius Iosifescu și Radu Theodorescu sub auspiciile Societății de științe matematice din România.

■ Cîteva cărți pentru copii: Florin Mugar — Unde e orașul de argint; Emilia Căldăraru — Rîdea mesteacănul; Elena Dragoș — Cîreșul și M. Sîntimbreanu — Recreația mare.

cartea

plastică

■ Sala din bd. Magheru: Ce-naclul din Petroșeni își serbează un deceniu de existență curajoasă,

soldat cu o evidentă cristalizare individuală în cadrul fraternității de grup care îi ține în același timp de creație: al picturii lirice, de intensă participare afectivă, exprimată în transfigurări care înmulțesc semnificațiile imaginilor.

■ Sala Onești: Tesăturile Angelei Balogh sînt un fel de „pictură lucrată la război“. Peisaj de seară și panourile textile ce păsări etalează toate grațiile acestui gen de sensibilizare exprimată artizanal: „Toamna“ însă expune riscurile de deulcărare și iluzionism (de textură care vrea să pară tablou), al aceluiași gen de sensibilitate.

Sculptura lui Petre Balogh ezită între vigurile monumentalității și gingășiile miniaturii — calități care se neutralizează cînd se întîlnesc în aceeași lucrare. „Motivele de folclor“ sînt ornamente interesante.

La ordinea zilei:

La Fabrica de cauciuc-Jilava, cadrele de conducere au dezbătut cifrele de plan pe anul 1966. Cu acest prilej s-au discutat măsurile ce trebuie luate pentru ca sarcinile sporite, prevăzute în anul viitor, să fie îndeplinite cu succes.

Obiectivele planului pe anul 1966

CU TOATĂ RĂSPUNDEREA

Recent în uzina noastră au fost dezbătute cifrele de plan pe anul 1966. Cu acest prilej s-a arătat că o condiție a realizării cu succes a viitoarelor obiective este îndeplinirea ritmică a sarcinilor ce ne revin din planul pe acest an.

O sarcină de importanță deosebită în realizarea indicatorilor producției-marișă este fabricarea în termen a vagoanelor-cisternă. Dacă pînă acum ritmicitatea în secția cazane a fost de 3 vagoane-cisternă pe zi, în fața noastră se ridică sarcina trecerii la un ritm de 4 vagoane pe zi. Din acest motiv este necesară o foarte bună organizare a tuturor locurilor de muncă, întărirea asistenței tehnice în toate cele trei schimburi de lucru, primirea la timp de la uzinele colaboratoare — în special de la „Crivița roșie” — a tuturor pieselor necesare.

În anul 1966 profilul secției cazangerie se modifică în sensul trecerii la fabricația de utilaje complexe. O sarcină deosebit de mobilizatoare ce revine colectivului de muncă al secției cazane în 1966 este realizarea unui număr mult sporit de mori și cuptoare pentru liniile de ciment. Această creștere substanțială a producției nu trebuie obținută prin noi investiții sau pe baza sporirii numărului orelor de muncă, ci prin creșterea corespunzătoare a productivității muncii. Pentru a realiza acest lucru ne-am propus o serie de măsuri tehnico-organizatorice, cum ar fi fabricația pe flux tehnologic a utilajelor amintite, modernizarea mașinilor și a instalațiilor de tropicalizare etc. Conștient de răspunderea pe care o are, colectivul secției cazane depune de pe acum toate eforturile pentru a pregăti din timp condițiile necesare realizării cu succes a sarcinilor ce-i revin în primul an al noului cincinal.

Ing. Mihail FLOREA
șeful secției cazane,
uzinele „23 August”

La uzina „Unirea” din Cluj, dezbaterile cifrelor de plan pe 1966 a arătat că sarcinile ce stau în fața colectivului de aici pentru primul an al cincinalului sînt deosebit de importante. Au fost subliniate realizările de pînă acum: pe primele 8 luni ale anului planul a fost îndeplinit la toți indicatorii, obținându-se o depășire la producția globală de 9.700.000 lei și o creștere a productivității muncii cu 7,7 la sută. Prin aplicarea noilor măsuri tehnico-organizatorice, cele peste 3.200 tone de mașini și utilaje, care se vor executa la uzina clujeană în anul viitor, vor fi livrate industriei noastre textile la termenele prevăzute sau chiar mai repede. În fotografie: într-una din halele uzinei se montează un nou lot de mașini pentru industria textilă.

ÎN MOD RITMIC ȘI EXEMPLAR

Pentru a da viață Directivelor Congresului al IX-lea al Partidului Comunist Român privind dezvoltarea industriei constructoare de mașini în general și a mașinilor-unelte în special, colectivul de conducere al Fabricii de mașini-unelte și agregate-București a analizat principalii indicatori de plan pe anul 1966 stabilind totodată măsurile care trebuie luate pentru ca planul să fie îndeplinit în mod ritmic și exemplar. La baza analizei au stat problemele creșterii productivității muncii și a îmbunătățirii continue a calității produselor. Printre măsurile luate se numără: egalizarea judicioasă a lotului de fabricație pe trimestre și pe luni; specializarea muncitorilor pe operații și produse în scopul obținerii unei calități și a unei productivități sporite; extinderea în continuare a metodei de deservire de un singur muncitor a mai multor mașini în special în atelierele de roți dințate; introducerea procedurii de frezare fină a părților de glisare de la batiurile mașinilor-unelte, înlocuindu-se astfel operația de rectificare.

Pe baza măsurilor luate colectivul de muncă al Fabricii de mașini-unelte și agregate se angajează să realizeze în mod ritmic și exemplar planul de producție la toți indicatorii pe anul 1966.

Ing. Mircea CREȚU
șeful secției uzinei,
Fabrica de mașini-unelte
și agregate-București

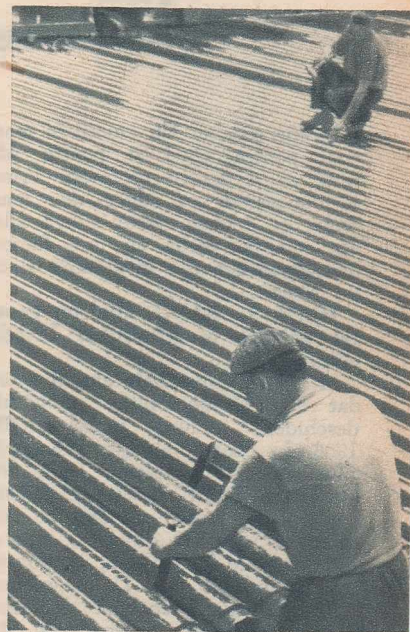
GARANȚIA SUCCESULUI

Din discuțiile pe marginea sarcinilor de plan pe anul viitor purtate în Fabrica de produse lactate-București, a reieșit faptul că succesele obținute pînă în prezent s-au datorat, într-o însemnată măsură, utilizării raționale a mașinilor și agregatelor, descoperirii și valorificării rezervelor interne, ridicării indicilor economici ai secțiilor productive.

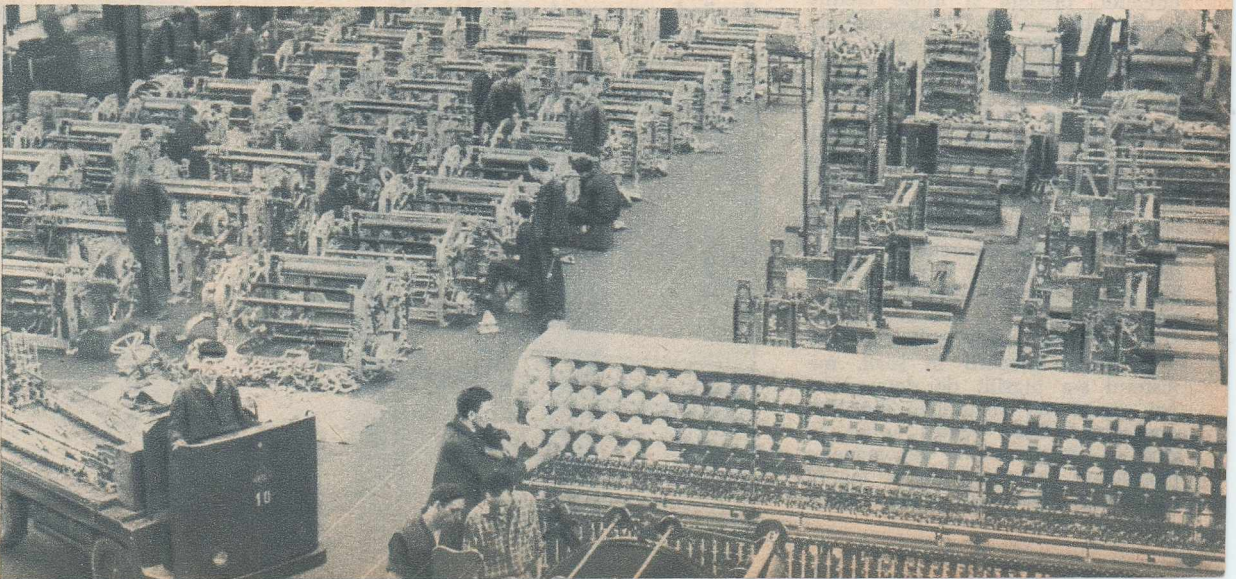
Cu acest prilej s-a analizat amănunțit, printre altele, problema îmbunătățirii producției unuia din principalele sortimente ale fabricii: untul. Încă din această lună a fost montată o nouă mașină pentru separarea untului din lapte, cu producție continuă și cu indici tehnici superiori. Avem puțința să prelucrăm, astfel, în jurul a 1.000 kg lapte pe oră.

În planul de măsuri tehnico-organizatorice adoptat recent, care sintetizează o serie de propuneri valoroase făcute de participanții la discuții, figurează măsuri concrete a căror aplicare va asigura îndeplinirea în bune condiții a sarcinilor ce ne stau în față în anul viitor.

Dr. Viorel MANU
șeful serviciului laborator,
Fabrica de produse lactate-
București

Pornind de la o serie de rezultate importante obținute pînă acum, muncitorii, inginerii și tehnicienii uzinelor „Republica” din Capitală, participanți la dezbaterile cifrelor de plan pe anul viitor au arătat că există toate condițiile pentru ca sarcinile prevăzute pentru 1966 să fie îndeplinite și depășite. Propunerile făcute au stabilit o serie de măsuri tehnico-economice prin a căror aplicare se creează posibilități sporite de mărire a producției și productivității muncii. În fotografie: se recepționează un nou lot de țevi la uzinele „Republica”.

START ÎN NOUL AN ȘCOLAR

- Până la deschiderea școlilor încă 2 500 săli de clasă vor fi puse la dispoziția elevilor
- Noi tipuri de materiale didactice ■ În Capitală 221 școli de învățămînt general cu 166 500 elevi.

Incepe școala! Cu emoții în mod egal pentru elevi și pentru părinți, ca și pentru profesori. Vrînd să cunoaștem ce aduce nou anul școlar ce începe peste câteva zile, am stat de vorbă cu unii factori de răspundere din învățămînt și cu un școlar.

IOAN T. RADU, director general adjunct în Ministerul Învățămîntului.

Ministerul Învățămîntului a acordat o grijă deosebită pregătirii deschiderii anului școlar 1965-1966. În centrul atenției preocupărilor au stat probleme legate de asigurarea bazei materiale, privind construcțiile școlare, dotarea cu mobilier și material didactic, reparațiile capitale și curente, asigurarea combustibilului etc. De asemenea, ministerul s-a preocupat de încadrarea unităților cu personal didactic calificat.

În ceea ce privește asigurarea spațiului de școlarizare, din cele circa 3 686 săli de clasă prevăzute să fie construite în acest an din fondurile statului — cărora li se adaugă contribuția voluntară a cetățenilor, precum și unele credite rambursabile — pînă la deschiderea cursurilor 2 500 săli de clasă vor fi puse la dispoziția elevilor. Restul vor trebui să fie gata pînă la 31 decembrie 1965.

Subliniem cu acest prilej aportul substanțial adus de organele locale la îndeplinirea planului de construcții școlare, prin urmărirea permanentă a mersului lucrărilor atît în ceea ce privește respectarea datelor de dare în folosință a noilor loca-luri, cît și nivelul calitativ al acestor lucrări.

În vederea ridicării permanente a nivelului predării în școli, ministerul s-a îngrijit de dotarea cu noi tipuri de materiale didactice cum sînt: truse pentru optica fizică și pentru studiul fenomenelor moleculare, machete pentru mașini agricole și altele. În același timp,

școlile vor fi dotate cu mijloace moderne audiovizuale ca: aparate de proiecție cinematografică, mag-netofoane, picupuri etc.

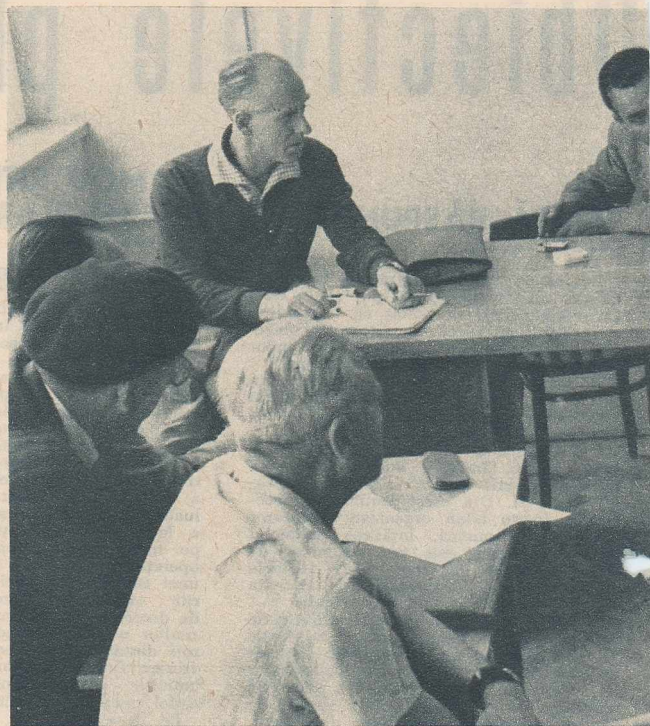
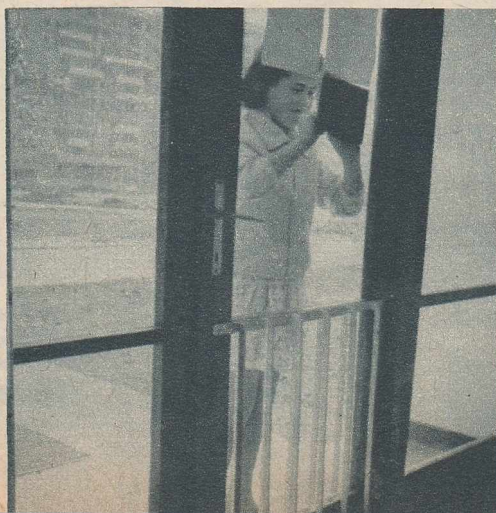
Pentru anul școlar 1965/1966 a fost difuzat în școli material didactic în valoare de peste 20 milioane lei, urmînd ca întreprinderile producătoare să livreze pînă la 15 septembrie a.c. 70-80% din comenzile pe acest an ale sfaturilor populare.

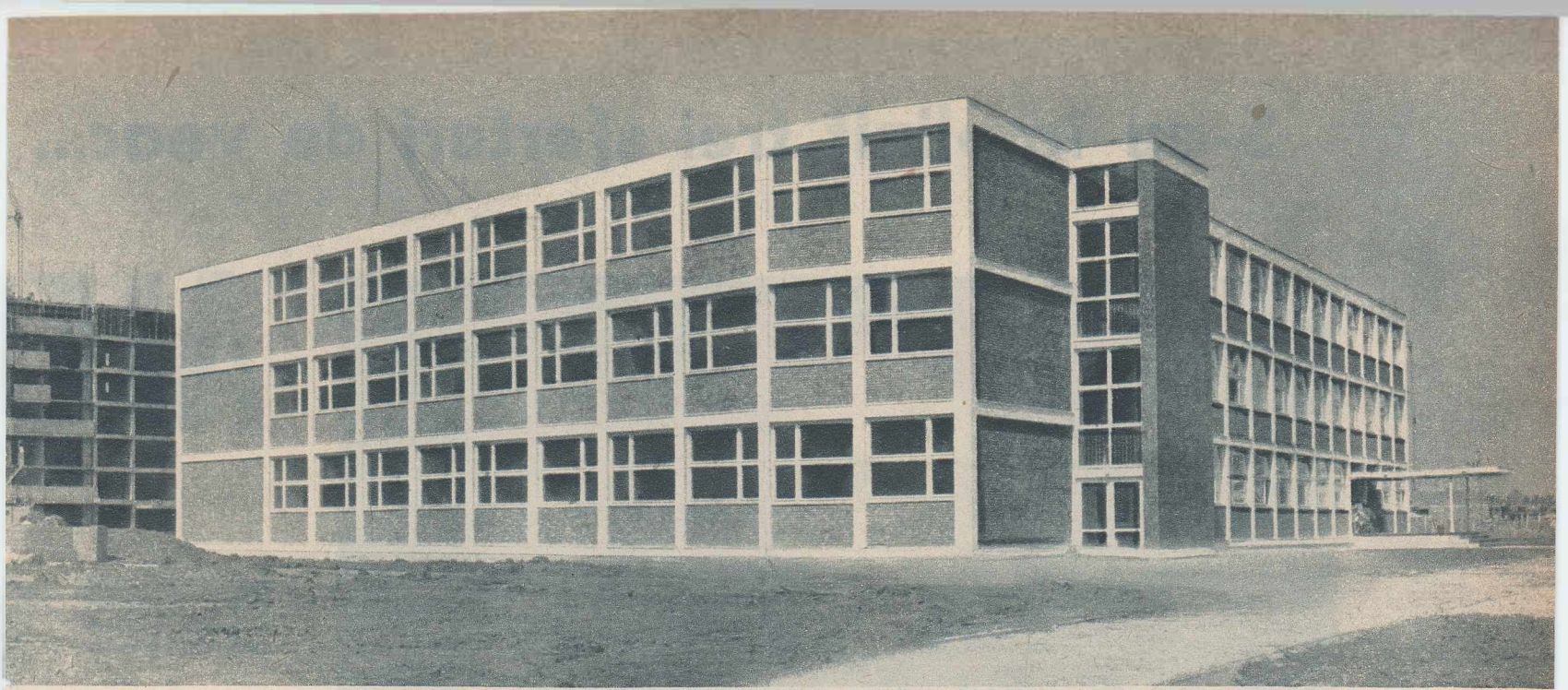
La cererea Ministerului Învățămîntului, cinematografia noastră a realizat noi filme didactice (legea dinamicii, chimizarea gazului metan, forța de atracție a pămîntului, ca-zurile de egalitate a triunghiurilor etc.).

Pînă la deschiderea cursurilor școlile vor primi discuri imprimate cu texte în limbile studiate în școlile de cultură generală (franceză, engleză, rusă).

Potrivit Directivelor Congresului al IX-lea al P.C.R., în viitorul an școlar vor primi manuale gratuite cei peste 3 200 000 elevi din învățămîntul

Copiind programul primelor zile de școală.

2

1 Noua școală din cartierul „Drumul Taberei”.

2 ...lată și comisia de predare și recepție a școlii nou construite.

3 Mai sînt cîteva zile. Pînă una-alta în bănci stau... profesorii. Nu la lecții, ci pentru a definitivă lucrările recensămîntului elevilor în noul an școlar.

3

de cultură generală, din care — pentru prima oară — circa 220 000 elevi din clasele IX-XI.

Călăuzit permanent de ideea ridicării continue a calității procesului instructiv-educativ, Ministerul Învățămîntului s-a îngrijit în mod deosebit de încadrarea unităților școlare cu personal de predare și de conducere calificat. Astfel, pentru anul școlar viitor, rîndurile corpului didactic din învățămîntul de cultură generală vor crește cu peste 7 000 absolvenți ai universităților și institutelor pedagogice de 3 ani și 2 700 învățători.

Toate acestea, ca și alte măsuri luate de Ministerul Învățămîntului, în vederea deschiderii anului școlar 1965-1966 vor contribui la îndeplinirea hotărîrilor partidului privitoare la dezvoltarea permanentă a învățămîntului de cultură generală din patria noastră.

N. MUSCA — șef adjunct al secției de învățămînt a Sfatului Popular al Capitalei.

Niciodată istoria țării noastre n-a cunoscut un stadiu așa de avansat, o dezvoltare atît de impetuoasă a științei și culturii, ca în anii regimului nostru. Anual, numai pentru nevoile învățămîntului de cultură generală din orașul București se cheltuiesc din bugetul statului 300 milioane lei.

Pentru noul an școlar s-au luat o serie de măsuri. Astfel, pentru asigurarea spațiului de școlarizare, s-a mărit rețeaua școlară cu încă 6 școli de 8 ani și cu o școală

Ioan T. RADU

N. MUSCA

Viorica PAIU

medie, însumînd în total 160 de săli de clasă, laboratoare, biblioteci etc.

În anul 1965/66 vor funcționa în Capitală 221 școli de învățămînt general (clasele I-VIII) cu 166 500 elevi.

Paralel cu dezvoltarea învățămîntului general, o creștere continuă a cunoscut în Capitală, ca și în întreaga țară, învățămîntul mediu. Dacă în anul școlar 1938 existau în București 24 de licee cu 5 138 elevi, în anul școlar 1965/66 vor funcționa în Capitală 42 de școli medii cu 26 180 elevi. Creșterea numărului de elevi este deci de peste 5 ori.

Peste 30 000 de tineri din cîmpul muncii vor urma studiile învățămîntului seral și fără frecvență în cele peste 50 de secții organizate în acest scop pe lângă școlile medii.

În 1938 în București erau 3 253 de cadre didactice; astăzi numărul acestor cadre este de peste 10 000.

Trebuie menționat de asemenea faptul că dacă în regimul burghez-moșieresc procurarea fiecărei cărți școlare prezenta o greutate în bugetul fiecărei familii de oameni ai muncii — în anii puterii populare cărțile au devenit din ce în ce mai accesibile, iar prin hotărîrile Congreselor al VIII-lea și al IX-lea ale P.C.R. toate manualele, atît pentru clasele I-VIII, cît și pentru învățămîntul mediu se distribuie în mod gratuit.

Numai pentru anul 1965/66 se acordă gratuit elevilor din Capitală manuale în valoare de 10 600 000 lei.

Sume importante s-au cheltuit pentru înzestrarea școlilor cu mobilier, material didactic, utilaj didactic, mijloace audiovizuale, imprimare școlare, înzestrarea laboratoarelor, bibliotecilor etc.

Conștiente de condițiile create învățămîntului, toate cadrele didactice sînt hotărîte să muncească cu simț de răspundere spre a contribui din plin la ridicarea permanentă a nivelului de cunoștințe și a îmbunătățirii procesului de educație a tineretului nostru școlar.

VIORICA PAIU, elevă la noua școală din Drumul Taberei.

Și eu vreau să spun cîteva cuvinte. Mă numesc Paiu Viorica și sînt elevă în clasa a IV-a. M-am mutat în această nouă școală din Drumul Taberei, a treia din cartier, pentru că e chiar lângă blocul în care locuiesc. Aici, la noi, în fiecare zi apare cîte ceva nou.

— Dar despre școală ce știi?

— Ce să știu? Nu știu nici cum se va numi, nici măcar ce număr va purta. Deocamdată încă nu s-a stabilit. Dar știu că în această școală vor învăța aproape 2 000 de copii, că are săli mari și frumoase, laboratoare. Are și cabinete, medical și dentar... Toată vara, noi, copiii din cartier am tot inspectat cum merg lucrurile la școala noastră cea nouă.

Iar peste cîteva zile o luăm în primire...

Interviuri luate de
Bazil DUNĂREANU
Fotografiile autorului

S-au împlinit trei sferturi de veac...

ALE

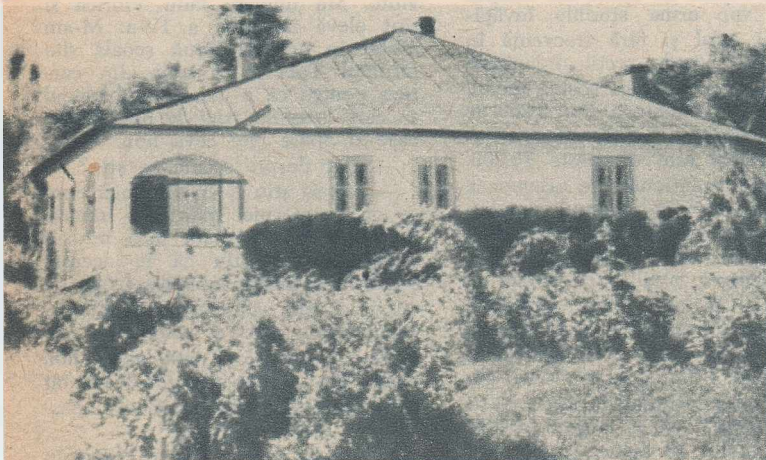
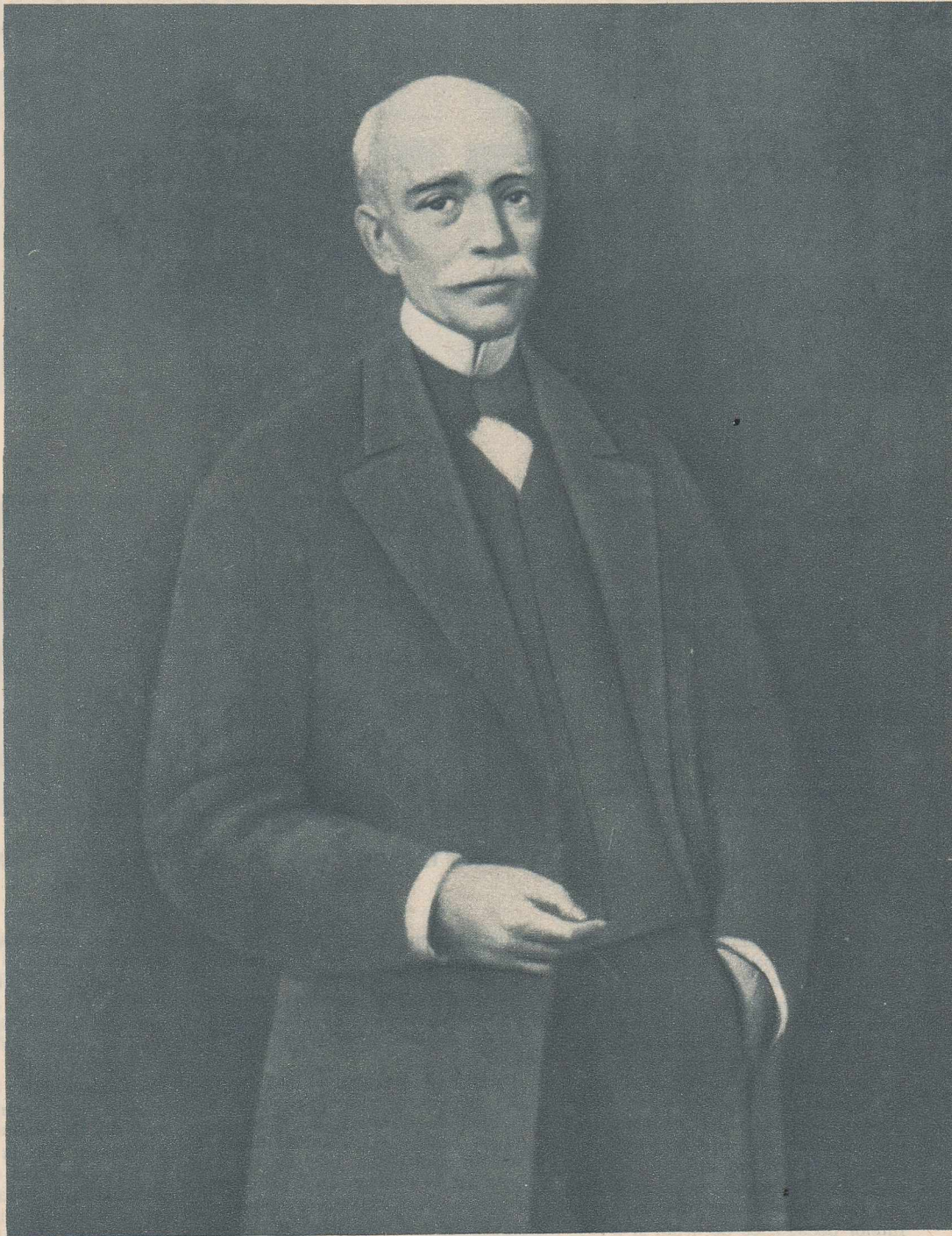
Salonul în care Vasile Alecsandri a lucrat o mare parte din opera sa.

Premiul I la Montpellier în 1878, pentru „Odă ginetei latine“.

Scenă din „Fințina Blanduziei“ cu Zaharia Bîrsan în rolul principal.

Un tablou executat de pictorul francez F. E. Bertier înfățișându-l pe poet la Paris în 1885.

Casa părintescă de la Mircești unde s-a născut poetul.

Prin întreaga sa activitate literară, atât de bogată, și prin neostenințele obștești puse în slujba patriei, Vasile Alecsandri binemerită caracterizarea de scriitor cetățean.

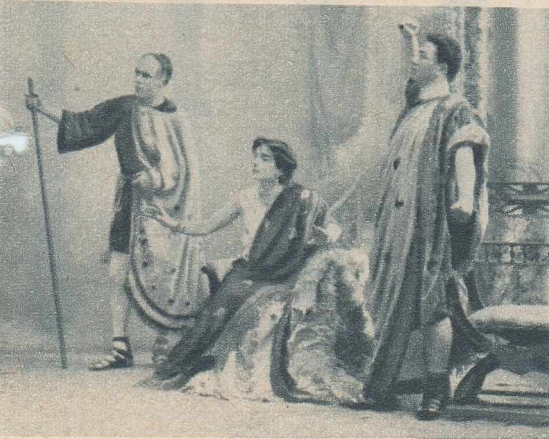
Abia întors de la studii, el participă cu fruntașii generației sale — Mihail Kogălniceanu, N. Bălcescu, Ion Ghica, Costache Negruzzi, Costache Negri, Dimitrie Bolintineanu, Alecu Russo, Grigore Alexandrescu, Cezar Bolliac, Alexandru Hașdeu, Andrei Mureșanu și alții — la întâia încercare de revoluție culturală din țara noastră, înjghebată în jurul revistelor *Dacia literară* (1840) și *Propășirea* (1844). O dată cu militanța pentru o literatură originală, inspirată din trecutul de luptă al poporului român pentru libertatea națională și din revendicările so-

ciale ale timpului, s-a înfiripat frontul partidei naționale. Este prima manifestare unionistă literară, cultura anticipând manifestările politice din 1848 și din 1859.

În 1840, Vasile Alecsandri intră în triumviratul de conducere al Teatrului Național din Iași, alături de Mihail Kogălniceanu și de Costache Negruzzi, activînd pentru un repertoriu de piese românești, interpretate de actori din țară, în limba poporului, concepînd teatrul ca o tribună de luptă antifeudală și scriînd el însuși numeroase piese de teatru (*Farmazonul din Hîrlău*, *Iorgu de la Sadagura*, ciclul *Chirițelor*, *Iașii în carnaval*, numeroase cîntece și vodeviluri cu substrat satiric).

Ca și marii scriitori din toate vremurile, ca și romanticii con-

VASILE ANDRI

temporani, Vasile Alecsandri a valorificat poezia populară, a cules-o de la ciobanii din munții Moldovei, a recomandat-o cu entuziasm și a prelucrat-o creator în opera sa poetică de început. În 1848, Vasile Alecsandri se află printre revoluționarii înaintați, care, adunați în două case conspirative din Iași, trimit domnitorului Mihailache Sturdza un proiect de înfăptuiri progresiste. Dar revendicările lor sînt respinse de domnitor care, drept răspuns, poruncește ca forțele polițienești, sub comanda unei beizadele, să pornească în pas alergător către cele două centre revoluționare, să le înconjure și să „arestuiască” pe „rebeliști”. Ca și Mihail Kogălniceanu, Costache Negri, Alecu Russo — Vasile Alecsandri reuși să scape îndreptîndu-se prin trecătorile Carpaților către Transilvania,

unde scrije poemul-manifest *Deșteptarea României*, răspîndit pe foi volante, și documentul teoretic *Protest în numele Moldovei, omenirii și lui Dumnezeu*; publică apoi în revista *Poate pentru mînte, inimă și literatură* poezia agitatorică *Hora Ardealului* a cărei primă strofă: „*Hai să dăm mîna cu mîna! Ce-i cu inima română! Să-nvîrtim hora frăției / Pe pămîntul României!*” va genera în 1856 *Hora Unirii*. Muzicalizate apoi de Alexandru Flechtenmacher versurile acestea aveau să galvanizeze conștiințele tuturor românilor în vederea Unirii și închegării statului nostru național.

Fruntaș al partidei progresiste de la nord de Milcov și propus candidat la tron de un număr însemnat de deputați, Vasile Alecsandri a refuzat cu abnegație și din convingeri democratice

coroana Moldovei, propunînd și votînd cel dintîi, la 5 ianuarie 1859, pe Alexandru Ioan Cuza ca principe-domn al Moldovei.

Alesul de la 5 și 24 ianuarie 1859 l-a însărcinat pe poet cu conducerea Ministerului Afacerilor Externe și cu misiuni diplomatice de încredere în Occident, sarcini pe care Alecsandri le-a dus la bun sfîrșit.

Reîntors în țară, el a refuzat să colaboreze cu parlamentul „monstruoasei coaliții”, cu clica de reacționari sperjuri, corupți și demagogi, protestînd din adîncul conștiinței sale democratice cînd domnitorul Alexandru Ioan Cuza a fost silit să abdice sub presiunea revolverelor și cînd aceeași trădători ai poporului l-au adus pe Carol de Hohenzollern pe tronul Principatelor.

A preferat să se retragă în „bordașul drag” de la Mircești, unde cu iubire pentru peisajul patriei și pentru oamenii muncii, scrie începînd din 1867 remarcabilul ciclu al *Pastelurilor*: *Lunca din Mircești, Concertul în luncă, Sămănătorii, Plugurile, Rodica, Noapte de primăvară, Malul Siretului, Fîntîna, Balta, Coasa, Coccoarele, Sfîrșit de toamnă, Gerul, Viscolul, Sania, La gura sobei* — poezii pe care criticul literar Titu Maiorescu le apreciază drept o „podoabă a literaturii noastre”. Tot la Mircești va redacta capodoperele dramaturgiei sale *Despot-vodă, Fîntîna Blanduziei și Ovidiu*.

La 9 mai 1877, ca urmare a intrării României în războiul pentru independență națională și după ce trupele noastre cîștigă titlurile gloriei militare în bătăliile de la Vidin, Grivița, Opanez, Plevna, Vasile Alecsandri trăiește momente de măreție sufletească. Neostenit, el adună fonduri pentru ostașii răniți, își dăruiește calul și cărțile pentru armată, colindă spitalele de front ascultînd de pe buzele celor bolnavi faptele de arme ale poporului.

Numeroși contemporani povestesc în amintirile lor despre fiorul admirativ cu care Vasile Alecsandri vorbea de dîrzenia ostașilor români în luptele de pe cîmpiile Bulgariei. Poetul scrie unui coleg de literatură: „*Românul, lăsînd plugul în cîmp și apucînd arma ruginită de patru veacuri, a pășit semeț în fața morții, a dat în dușman cu bărbăție și a șters de pe armă rugina în pieptul ce-i ținea calea. Plugarul blînd s-a transfigurat într-o clipă și prin avîntul său de vitejie a știut să schimbe porecla glumeață de Curcan într-un titlu glorios*”. Lui Eduard Grénier, prieten din perioada adunărilor ad-hoc, îi arăta, mîndru de vitejia sătenilor români: „*Bieții noștri Dorobanți, adică bieții noștri fărani îmbrăcați cu o mantă militărească proastă și cu o căciulă împodobită cu pene de curcani, au făcut minuni... au fost totdeauna admirabili ca pornire, energie, calm și disciplină în mijlocul celor mai ucigătoare lupte. Și, apoi, ce răbdare demnă în mijlocul suferințelor, ce stoicism antic în fața morții! A, dragul meu, ochii ți s-ar umple de lacrimi dacă ți-aș povesti tot ce-am văzut mare și într-adevăr frumos la poporul acesta. A, viteji copii, nobile inimi!*” Ziarul *Tîmpul* din 1878, publică părerile lui Eminescu cu privire la aprecierile lui Vasile Alecsandri despre luptători: „*Dintr-una în-tr-alta veni vorba despre Doro-*

banți, atunci chipul poetului se învioră și o suflare de tinerețe trecu din graiul lui în sufletele ascultătorilor. Povesti cite și mai cite despre Curcani, cu multă căldură și într-o limbă românească de ț-era dragă lumea s-o ascuți”.

În aceste împrejurări, Vasile Alecsandri a scris volumul de versuri *Ostașii noștri*, conținînd pagini din epopea luptei poporului român pentru cîștigarea independenței naționale și a suveranității statale (*Odă ostașilor români, Peneș Curcanul, Sergentul, Hora de la Grivița, Hora de la Plevna*). Peste un an, poezii francezi și reprezentanți ai literaturilor neolatine din Europa, fi încununau „bard al latinității” la concursul de la Montpellier, decernîndu-i, pentru *Odă gîntei latine*, premiul întîi și o cupă de aur.

Cînd, în 1888, izbucnesc răzcoalele țărănești din nordul Moldovei, Vasile Alecsandri protestează demascator prin satira *Plugul blăstămat* împotriva moșierimii hrăpărețe, deschizînd calea poeziei sociale cu aceeași tematică a lui George Coșbuc.

În 1890, reprezentant diplomatic al României la Paris, simțindu-se din ce în ce mai suferînd, marele poet cere un concediu de boală Ministerului Afacerilor Externe din București, ceea ce „cei din centru” refuză cu vădită nedreptate și lipsă de respect. Înapoiat în țară, după ce-și revede prietenii din tinerețe, lunca Siretului, soția și pe unica sa fiică, Maria, Vasile Alecsandri închide ochii pentru totdeauna la 22 august 1890, la Mircești, lîngă biroul său de scris. Peste patru zile, rapsodul era înhumat în fața casei, jelit de zeci de mii de țărani și primind ultimul onor, cu drapelul zdrențuit de gloanțe al unei grupe din regimentul 25 Dorobanți-Vaslui „nouă soldați și cu sergentul zece”, care luptaseră la 1877.

În anii puterii populare, opera lui Vasile Alecsandri s-a răspîndit în tiraje ce trec de un milion de exemplare, ajungînd un bun de cultură literară la îndemîna întregului popor, în școli și universități, în bibliotecile publice și în cele personale. Cu privire la personalitatea poetului și cu privire la opera sa s-au tipărit studii remarcabile în revistele de literatură și în publicațiile Academiei. Biografia lui Vasile Alecsandri de G. C. Nicolescu se înscrie printre cele mai meritorii cercetări de istorie literară. Au văzut, de asemenea, lumina tiparului două volume de corespondență inedită, tipărite de Marta Anineanu. Tot anul acesta, cînd se împlinesc trei sferturi de veac de la încetarea sa din viață, a apărut și cel dintîi volum din ediția critică (de 10 volume) a *Operele complete* ale lui Vasile Alecsandri, editată de Academia Republicii Socialiste România sub îngrijirea prof. univ. G. C. Nicolescu.

Din inițiativa Sfatului popular al regiunii Iași s-a restaurat locuința poetului de la Mircești — avariată și risipită în timpul ultimului război mondial — și a fost transformată cu pricepere și recunoștință în „Casa memorială Vasile Alecsandri”, un adevărat muzeu documentar și pildă grăitoare despre felul cum înțelege clasa muncitoare, partidul, guvernul să cinstească amintirea marilor creatori ce și-au iubit poporul și i-au oglindit în opere artistice aspirațiile și lupta pentru eliberarea socială și națională.

Augustin Z. N. POP

POPAS LA KOPRIVSTIȚA

— corespondență specială pentru „Flacăra” —

Cele câteva date pe care le-am aflat dintr-un ghid turistic despre străvechiul oraș Koprivstiča, situat în munții centrali Sredna Gora, mi-au trezit dorința de a-l vizita. Deși se află la o distanță de numai o sută de kilometri cu trenul de Sofia, personalul face pînă acolo mai bine de trei ore și jumătate, iar de la stația Koprivstiča — care se află la intrarea în cel mai mare tunel din Bulgaria, construit în anii puterii populare — drumul trebuie continuat pînă în oraș cu autobuzul. Șoseaua este îngustă, cu multe serpentine și, pe distanța de numai 12 km de la stația de cale ferată pînă la orașul propriu-zis, urcă mai mult de o jumătate de kilometru în altitudine.

Este o așezare tipică de munte, înconjurată de o centură masivă de brazi sădiți artificial cu mai multe decenii în urmă, care îi dau prospețime, frumusețe și aer curat tot timpul anului.

O plimbare pe cele câteva străzi principale, străbătute din cînd în cînd de autocamioane care transportă material lemnos din exploatarea forestieră sau de căruțe trase de cai și măgari, aspectul exterior al caselor cu cișmele în curți și cu garduri înalte, construite din piatră, cu greu îți dau imaginea unui oraș. Dar să nu uităm — cum adesea mi-au repetat localnicii cărora le-am cerut explicații — că este totuși vorba de un oraș-muzeu.

Istoria este aici prezentă pretutindeni, în numeroasele muzee, în vechile case ale orașului.

Cel care vine la Koprivstiča are de pildă ocazia de a locui într-un hotel la a cărui intrare găsești inscripția: „Casa-muzeu Todor Maleev”, o clădire veche de peste un secol.

Istoria orașului începe din secolul al XIV-lea, din timpul invaziei otomane. În 1793 așezarea a fost jefuită și incendiată de mișcarea kirgealilor (organizație turcă cu tendințe separatiste și cu scopuri de jaf, care nu se supunea puterii centrale), după care — treptat — s-a refăcut. În anul 1830 cărturarul Neofit Rilski, care și-a făcut studiile la București, pune aici bazele școlii bulgare, iar cîțiva ani mai târziu Naiden Gherov înființează o școală cu câteva clase în care s-au pregătit învățători care s-au răspândit apoi în toate colțurile țării. Tot aici a fost creat și un comitet revoluționar local condus de Vasil Levski, care a participat activ la pregătirea și organizarea răscoalei din aprilie 1876. În acest comitet local au activat în acea vreme Gheorghii Benkovski și Panaiot Volov, veniți de la Comitetul revoluționar central bulgar care își avea sediul la București. Nu întimplător se spune că Koprivstiča este locul de naștere și de muncă al multor revoluționari și cărturari bulgari. Acesta este și motivul principal — mi s-a spus — pentru care în anul 1952, printr-o hotărîre a Consiliului de Miniștri, această așezare a fost declarată oraș-muzeu.

Atrăgătoare este arhitectura caselor din Koprivstiča, despre care se spune că sînt modele ale arhitecturii vechi bulgare: unele sînt construite din lemn și au numai parter, la altele — avînd cîte un etaj și balcoane deschise — lemnul este combinat cu zidul; foarte multe păstrează stilul Renașterii bulgare, cu interioare spațioase, încrustații în lemn și numeroase fresce. Cea mai veche este „Casa Pavlikeni”, construită în 1644. În anii din urmă clădirile vechi, chiar ansambluri întregi de ulițe, au fost restaurate. Paralel s-au ridicat noi monumente, la oraș existînd în prezent circa 200 monu-

mente de însemnătate națională sau locală.

Insoțit de Petko Teofilov, directorul monumentelor și muzeelor orașului, am vizitat, printre altele, o casă-muzeu veche de peste 150 ani în care a trăit Liuben Karavelov, revoluționar democrat și scriitor bulgar. În afară de numeroasele obiecte de uz casnic care se păstrează din acea vreme, într-o cameră special amenajată se află mașina tipografică cu care Liuben Karavelov a scos la București, între anii 1869 și 1876, ziarele „Svoboda” (Libertatea), „Nezavisimost” (Independența), „Narodnost” (Poporul) și revista „Znanie” (Știința). Tot acolo a editat și primele sale lucrări literare — „Hadži Niclo”, „Voivoda” și „Neda”. De altfel aproape întreaga operă literară a lui Karavelov a văzut lumina tiparului în Capitala țării noastre, unde el a găsit ospitalitate în acea vreme cînd în patria sa, aflată sub ocupație turcă, nu-și putea desfășura activitatea revoluționară și scriitoricească.

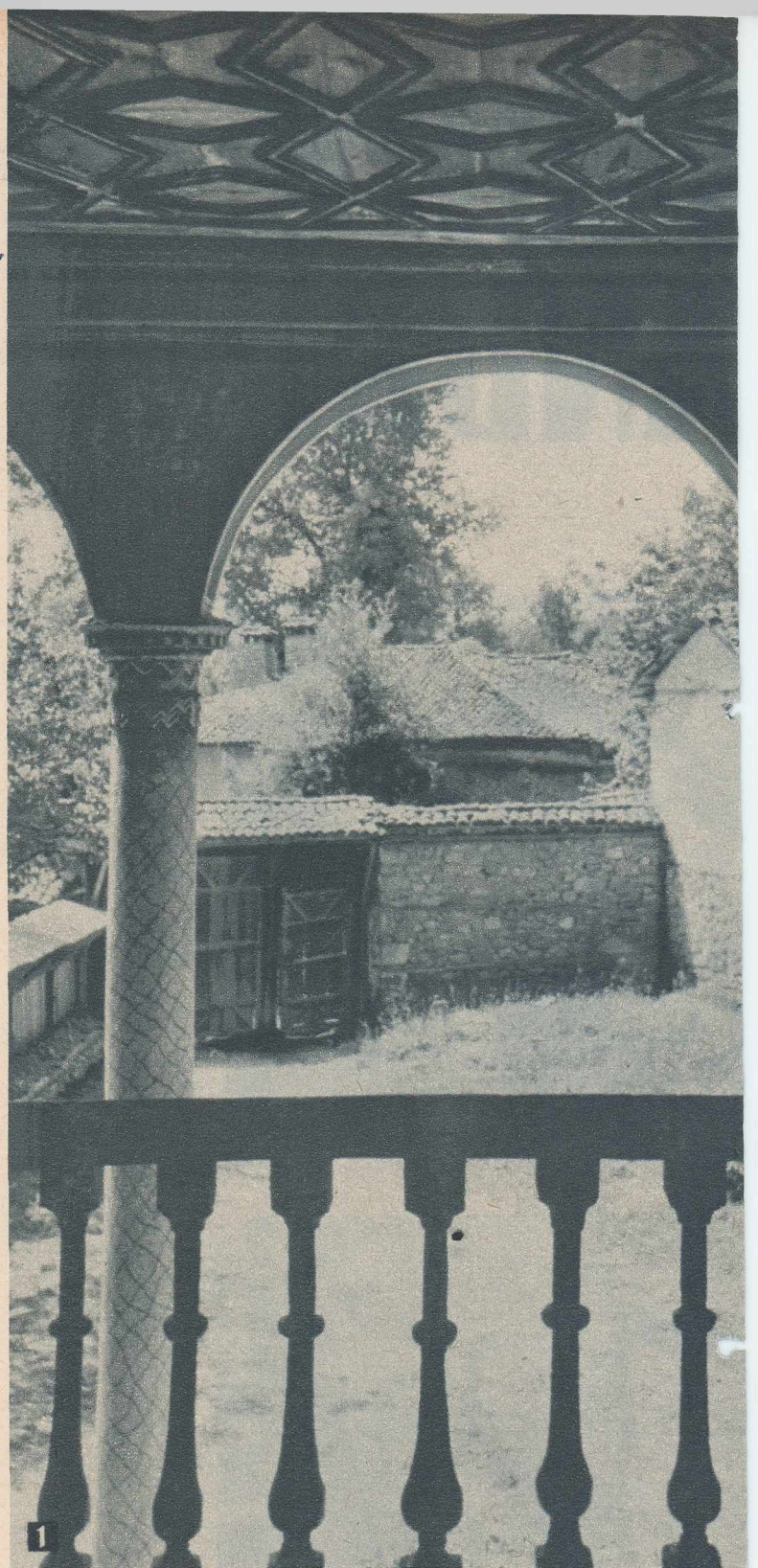
Casa-muzeu „Nencio Oslekov”, veche de aproape 110 ani, deși nu a fost renovată, s-a păstrat foarte bine. La intrare, trei stâlpi de cedru de Liban, care par a fi din beton armat, nu au cedat de loc vremii. Aici se păstrează, printre altele, obiecte de îmbrăcăminte, mobilă și o evanghelie din anul 1644. Atît interioarele cît și exterioarele sînt pictate în culori vii. În alte case am văzut sculpturi prinse de tavanele îmbrăcate în catifea. De altfel în toate casele muzeu se vădește măiestria vechilor constructori și artiști anonimi bulgari.

Păstrînd cu grijă și respect relicvele trecutului, Koprivstiča cea bătrînă de secole a început să se dezvolte, să se înnoiască. Orașul are astăzi 4 000 locuitori. Majoritatea lucrează într-o gospodărie agricolă cooperativă de muncă, alții într-o gospodărie agricolă de stat, iar circa o sută de femei lucrează într-un atelier de țesut covoare. În unitățile agricole se dezvoltă creșterea animalelor și cultura cartofului la o altitudine de 1 300 metri. În anii puterii populare au luat ființă un cămin cultural, o casă a tineretului, un liceu și mai multe magazine. La sfatul popular al orașului am aflat că în Koprivstiča se construiesc anual zeci de case noi. În împrejurimi, în mijlocul pădurilor de brad, au fost amenajate numeroase cabane, iar pentru viitor există un plan de sistematizare potrivit căruia așezarea va deveni o stațiune de odihnă. Organizația „Balkanturist” a și început prin a construi aci un hotel modern.

În orașul-muzeu din munții centrali Sredna-Gora s-a desfășurat recent prima Reuniune națională a creației populare din Bulgaria. Timp de cîteva zile în cadrul pitoresc oferit de arhitectura veche bulgărească a avut loc o veritabilă paradă a costumelor, a obiceiurilor, cîntecelor și jocurilor populare din toate regiunile țării. Și-au dat concursul circa 4 000 de artiști amatori, iar numărul spectatorilor a ajuns la aproape 50 000. Reuniunea nu numai că a scos la iveală noi cîntece, dansuri și obiceiuri din nesecata bogăție a creației populare, dar a oferit și noi teme de inspirație compozitorilor, pictorilor, scriitorilor și folcloriștilor.

... Iată, așadar, că la Koprivstiča nu poate fi vorba numai de case-muzeu, ci și de preocupări noi. Peste ani și ani contrastul va fi probabil mai izbitor și mai atrăgător pentru vizitatori.

C. LINTE

Fotografie de Nic NICOLAESCU

FRUMOASĂ ȚARĂ

de Eugen FRUNZĂ

Du-te, umblă și cunoaște-ți țara. Ia-ți odihnă din trupul ei, culcă-ți visul în visul ei, soarbe-i aerul cu arome de vin vechi. Din nord și sud, din est și vest, ea își întinde brațele spre tine și face semn de chemare. Pe cât se dezvăluie privirii pe atât mai bogate îi sînt darurile.

Niciodată drumurile sale nu au cunoscut ca astăzi forfota multimilor care îi caută sărutul. Niciodată n-au pipăit atîția pași creștele, malurile, potecile sale. Căci omul nostru și-a cucerit, printre altele, și dreptul de a consuma în voie frumusețea.

Oriunde te-ai duce, în toate unghiurile țării, dar mai ales în vasta împărăție a Carpaților sau pe țărmul mării, vei întâlni un flux neobișnuit de oameni dăruindu-se soarelui, ierbii, orizontului. Turismul cunoaște o dezvoltare nebanuită altădată. Lîngă stolul de școlari ce-și flutură cravatele roșii, trece trupul de bronz al tinereții și, cu rucsacul în spina, dirză, cutezătoare, vîrsta matură, și, mai prudent dar sigur, omul cu mustăți de brumă. Se poate spune că toate generațiile se întîlnesc aici, la un ospăț universal.

— De unde sînteți ?
— Din Capitală. Dar dumneata ?
— Mai de dincoace, de la Sighet.
— Sînteți singur ?
— Nu. Cu soția și cu fetele. Le vezi colea, lîngă izvor...

Profesiile ? Toate cîte sînt pe lume. Excluzînd bineînțeles pe cele abolite prin voința istoriei și a poporului, ca de pildă moșieri, patroni, bancheri, oameni ai bursei etc. În schimb :

— Eu, ca oțelar, îți spun dumitale...
— No, că și noi minerii...

— Sînteți geolog ? Frumoasă specialitate. Dar nimic mai presus de chirurgie...
— Lasă, doctore... Mai bine vezi ce-i cu pietricica aia colorată...

— Voi, studenții de azi, mă rog, ce vă pasă ? Cămin aveți, burse aveți, sport, tabere și dă-i cu „twistul“.

— Dar studiul ! Ce credeți dv. că stăm cu burta la soare și atît ? Aflați că se învață materie, nu glumă...

— Și tu, puștiule, ce vrei să ajungi în viață ?
— Eu ? Ca tata...

Pretutîndeni, în această țară dăruită cu atîtea frumuseți, se întîlnesc la marel ospăț al naturii nu numai cei de aici, stăpînii ei, dar și mii, zeci de mii de oaspeți străini. Îi încîntă și codrii noștri, și reflexele de aur ale mării, și stîncile abrupte, și monumentele străvechi, și verticalele noi, de beton și de marmură, în care se reazemă bolta cerului.

Deunăzi, un vizitator francez mi-a spus : „Am călătorit mult și în numeroase regiuni ale lumii. Pun mîna pe inimă și vă declar cu toată convingerea că aveți cea mai frumoasă țară din lume“.

Da, frumoasă e România noastră socialistă, luminată de fruntea omului liber.

2

asele din Koprivstija sînt, aproape toate, modele ale vechii arhitecturi bulgare (foto 1). Aspect din timpul reuniunii naționale a creației populare din R. P. Bulgaria (foto 2). Stradă din Koprivstija (foto 3). Ele cîteva străzi principale, înfățișarea caselor cu cișmele în curți și garduri înalte, construite din piatră, u prea coincid cu imaginea unui oraș. Dar, să nu uităm : Koprivstija este un oraș-muzeu (foto 4).

4

DACĂ ȘCOLII BAIMĂRENE DE ARTĂ PLASTICĂ I S-A DUS DE MULT — ȘI PE BUN MERIT — VESTEA, DESPRE ARTIȘTII DIN ORADEA VECINĂ AU DEVENIT CUNOSCUTE PEA PUȚINE ȘI SPORADICE INFORMAȚII. DIN PĂCĂTE. ESTE POATE, IMPLICATĂ IN ACEASTA TĂCERE, ȘI MODESTIA ORĂDENILOR, DAR — AM SPUNE — ȘI PRIVIREA DISTANTĂ ȘI... CAM PEA DE LA DISTANȚĂ A UNIUNII ARTIȘTILOR PLASTICI, AL CĂREI INTERES PENTRU FILIALELE SALE SE ȘTINCE, PARE-SE, PE DRUMUL LUNG AL CELOR 649 KM PINĂ LA ORADEA.

... ȘI ACEASTA, CU TOATE CĂ ARTIȘTII ORĂDENI AU UN CUVINT DE ȘPUS IN PLASTICA NOASTRĂ, ȘI IL ȘPUN CU PERSONALITATE, CU UN TIMBRU SPECIFIC. NU AM INTILNIT — IN CELE CITEVA ATELIERE VIZITATE — NICI URMĂ DIN „PROVINCIALISMUL” CE PRĂFUIEȘTE ȘI DEGRADĂZĂ ARTA, NU AM INTILNIT — LA NICI UNUL DIN ARTIȘTII CU CĂRE AM STAT DE VORBA — ACEL SENTIMENT AL DEPARTĂRII DE „CENTRU”, AL „EXILULUI” ARTISTIC (PE CARE — DE CE OARE ? — IL MĂRTURISESC CU SUSPINE UNII ACTORI AI TEATRULUI DIN ACEEAȘI LOCALITATE !). ORADEA — NE-AU ȘPUS EI — LE DĂRUIEȘTE UN CLIMAT ARTISTIC GENEROS, PEISAJUL UMAN ȘI GEOGRAFIC E GENERATOR DE NESFIRȘITĂ INȘPIRAȚIE, FOLCLORUL LOCURILOR CONȘTITUIE O SEDUCȚIE PERMANENTĂ.

Osmoză

In atelierul graficianului Roman Motl ni se oferă o primă demonstrație a osmozei între arta populară și creația artistului. Obiectul inspirației e prezent, etalat cu opulență pe un întreg perete, și ne e recomandat cu mai multă căldură decît înșeși lucrările graficianului : e colecția de ceramică bihoreană și maramureșeană și de creștături în lemn (mai bine zis o modestă parte din colecție) strînsă de Roman Motl în ultimii ani.

— Urmăriți ritmurile compoziționale și gama cromatică de pe aceste blide sau ulcioare vechi de zeci de ani, ne sfătuiește el. E o reală virtuozitate artistică, e un deosebit și, nu vi se pare ?, un foarte modern simț al stilizării formelor, al florilor și copacilor, precum și al interpretării coloritului specific geografiei noastre. Contaminarea este, ca să zic așa, inevitabilă.

— Iar în cazul dv. și deliberată.

— Firește.

In primele gravuri sau pasteluri pe care ni le arată (Lemn și lut, Tradiții, Blide bihorene), transcripția modelelor e intenționat fidelă, obiectele de artă populară i-au „pozat” cuminte artistului, care s-a mulțumit să ni le reproducă parcă cu intenții etnografice. Ni se par un fel de exerciții — făcute cu un bun meșteșug — de familiarizare, de comunicare cu arta populară. Inspirația folclorică este înșă filtrată prin personalitatea artistului (și prin aceasta capătă o expresivitate sporită) în ciclul de gravuri colorate închinat muncilor rustice. Crescătorii de pui, Piscicultura, În seră, Bucurie nouă în sat sînt compoziții dinamice, trasate în linii viguroase, lapidare, cu un colorit reținut, care transmit sentimentul unei forțe creatoare lucide și avîntate. Roman Motl este adeptul unei arte figurative directe, accesibile, al emoțiilor artistice transpuse într-o grafie limpede și spontană. Și pentru că tov. Roman Motl este și responsabil al Fondului plastic din localitate, ne permitem să-i amintim că artiștii plastici și decoratori oferă iubitorilor de frumos din localitate, prin magazinul Fondului, doar niște baticuri zugrăvite la iuteală, câteva bibelouri medice, niște abajururi carnavalesci — în totul o improvizație grabită și neatență care nu sugerează nici pe departe existența talentelor orădene.

Interlocutorul nostru ne confirmă impresia. Să sperăm că această confirmare va fi urmată și de unele măsuri concrete...

...Iar sociurile își așteaptă încă statulle

Cu arta sculptorului Iosif Fekete reînnoim cunoștința făcută nu demult la București, în sălile amplei sale expoziții retrospective ; ni se înfățișase atunci evoluția a treizeci de ani de harnică și dăruită artă. Regăsim și aici, în atelier, semnele vechii prietenii și colaborării cu maestrul Ciucurencu (împreună cu care Fekete a avut de-a lungul vremii numeroase expoziții comune) : câteva picturi

Paul Fux e un artist frămîntat, un neobosit căutător de idei și expresii noi.

albastre, prinse familiar pe perete, fără ramă, în apropierea unui tors sau a unui portret dăltuit în piatră. Regăsim aici, înghesuite de-a valma cu bucăți crude de lemn sau de marmură, lucrări văzute în expoziție, într-o fraternă comunicare ; unui ier artistice cu un azi în tineresc proces evolutiv. La cei 62 de ani ai săi artistul este larg deschis spre înnoire sculpturilor sale tind la o expresivitate ci mai sintetică, formele s-au simplificat selectînd esențialul. Ciobanul cu ciinel este un bloc monolit, căruia abia i se ghicesc contururile, un bloc ce sugerează înțelepciunea calmă a omului din popor. Este înșăși certitudinea, după cum Partii zănuș în fața morții este înșăși forța forța neînvinșă, iar Zidul păcii, hotărîrea Il găsim înșă pe acest artist, care are un afiț de puternic simț al monumentalului într-o predispoziție lirică : dăltuiește în lemn de cireș un delicat trio muzical („Iemnul de cireș, cu culoarea lui caldă galben-roz, nu pune piedici la ciopli — mărturisea el în caietul program a expoziției. În urma dălții formele se împlinesc fără prea multă tensiune dramatică...”). Dar oare așa să fie ? Cele tre siluete — violoncelistul prăbușit cu tris tețe peste instrumentul său, chitaristu aspirînd, într-o poziție ușor romantică spre vis și cîntăreața solemnă și gravă ca o cariatidă — ascund o tensiune dramatică și o semnificație mai profundă decît ar părea la prima vedere. E o mîditație despre ipostazele vieții — despre amurgul, răsăritul și despre certitudinile ei. Il provocăm totuși pe artist la o discuție despre sculptura monumentală și despre contribuția pe care ar putea-o aduce la împodobirea orașului lor.

— Ați atins un punct sensibil, o vechi suferință a mea și desigur nu numai a mea. Oradea noastră — și ați văzut ce oraș armonios și atrăgător avem — este vitregită din acest punct de vedere : nu cred că există mai mult de 6-7 statui în tot orașul. Mi se pare greu suportabilă situația : există sociuri care își așteaptă de ani de zile lucrările, există cartiere cu blocuri noi ce se cer întregite și individualizate prin lucrări de artă, există diverse instituții și magazine ce pot fi îmbogățite prin panouri decorative. Toți dorim să ne înfrumusețăm orașul, dar iată că ne urmăm cu greu. Mult prea greu... Poate că o mai strînsă legătură între arhitecți și artiști — chiar din faza primelor proiecte ale ansamblurilor urbanistice — ar fi un bun și solid prim pas.

Grafica, pretext de meditație filozofică

Prima întîlnire cu grafica lui Paul Fux nu este din cele mai comode. Artistul folosește un limbaj metaforic, care nu se lasă descifrat la cea dintîi vedere ; el te obligă să gîndești, să descoperi, să participi la înțelegerea procesului artistic. Pentru Fux, plastica este un motiv de meditație filozofică, fiecare linie pe care o trage comunică o idee, iar totul se încheagă într-o construcție cerebrală densă în substanță, din care înșă nu absentează vibrația sensibilității : înșăși linia e unduită în tuș cu o mare finețe, iar penița transcrie în volute lirice o poezie frămîntată. A făcut, mai demult, un ciclu intitulat Materie și om. A expus anul trecut, în expoziția personală de la București, o serie de ilustrații la versurile lui Arghezi, Labiș și a doi poeți orădeni. Lucrează acum la un ciclu grafic

Moment liric în arta sculptorului Iosif

CULORII ORĂDENE

Graficianul, șevaletul și sursa de inspirație... (în atelierul artistului Roman Motil).

inspirat din capodoperele literaturii universale.

— Nu am intenția să-i ilustrez pe Dante sau pe Cervantes, pe Eschil, pe Shakespeare sau pe Goethe. Nu fac o istorie grafică a istoriei literaturii: de altfel, va fi elte un singur desen pentru fiecare din aceste monumente literare. Încerc doar să transpun ce au trezit în mine, atunci când le-am citit, aceste culmi ale gândirii omenești, ce s-a sedimentat în mine de-a lungul anilor.

Fux s-a apropiat cu pasiune de marii clasici și i-a comentat cu înțelegerea omului contemporan, în simbolurile sale grafice pe firul cărora, o dată familiarizat cu ele, urmezi cu interes crescând linia gândirii sale tensionate. Hamlet e silueta prelungă, sfîșind pe diagonală al hîrtiei, cu capul prăbușit pe piept, și e cuprins din toate părțile de faldurile mantiei fantomei. În silueta sa înșenecată un singur punct luminos, în dreptul inimii: cel pe care l-a lăsat atingerea Ofeliei, care are însă proporții minuscule și e legată de Hamlet printr-un prea subțire fir de păr din pleocele lui... Faust e văzut ca o pasăre, pășarea timpului, care a scăpat o singură dată legilor ireversibilității și zboară spre marile adevăruri cu o aripă albă, cea a încreșterii, și cu una sumbră, cea a bă-

trineții. Prometeu înlăntuit unește cerul cu pămîntul, el este aspirația și dăruirea umană, el e esența omului.

— Și nu vă temeți că uneori simbolul, cifra dv. grafic, e prea ermetic?

— Nu. Am încredere în cei ce vin într-o expoziție, am încredere în puterea lor de pătrundere, de înțelegere. Facilul nu însoțește niciodată arta adevărată și am remarcat, în repetate rînduri, satisfacția pe care o încearcă privitorul la capătul unui proces mai dificil de receptare artistică. Am urmărit aceasta și la teatrul de păpuși, unde volumele stilizate — păpuși sau cadru scenografic — au fost primite cu interes chiar și de cei mai mici dintre spectatori.

De zece ani, Paul Fux lucrează la teatrul de păpuși orădean. Face scenografie, regie. De zece ani, poate fi găsit aici zilnic, de la 7 dimineața la 15. Păpușile sale, expuse recent la Paris împreună cu cele ale lui Ștefan Hablinschi, au plăcut mult, au fost elogiate. Fux a pregătit — pentru aceste zile ale festivalului păpușăresc internațional — „Pasărea albastră” de Maeterlinck (în prelucrarea Letiției Gîțză) și „Ce-o să fie Bondocel” de Marcel Bressășu.

— Apreciați deci mult teatrul de păpuși?

— Cred că puține arte solicită atîta

declanșare a fanteziei, atîta liberă interpretare a materiei. Mă urmărește acum ideea unui ciclu de balade populare și madrigale, cu păpuși crestate în scinduri arse: voi transforma versurile cîntecului în forme materiale.

— Iar în grafică?

— Voi încerca să-l ilustrez pe Sofocle, „Oedip”, de astă dată într-o serie largă de desene. Știu eu dacă voi reuși? E un scriitor alt de adînc și de modern, încît apropierea de el te întîmdează... Voi încerca.

E rîndul tînerilor

„Mezinii” cenaclului plastic orădean aparținînd generației actuale, de căuători febrili ai adevărilor artistice, anunță și ei cîteva personalități interesante. Cum ar fi pictorul Mihai Tompa, cu pinzele sale biciuite de contururi întemecate, dramatice. Cum ar fi sculptorul Iosif Farkas, cu volumele sale viguroase. Sau cum este pictorul Coriolan Hora... Din atelierul acestuia nu poți pleca repede: te rețin lucrările sale, cele mai multe de proporții mari, pictate cu pastă groasă, în pensulații apăsate, bărbătești, degajînd o poezie sobră. Hora manifestă o predilecție constantă pentru culorile închise — brunuri, violet, cenușiu, albastru, olivuri —

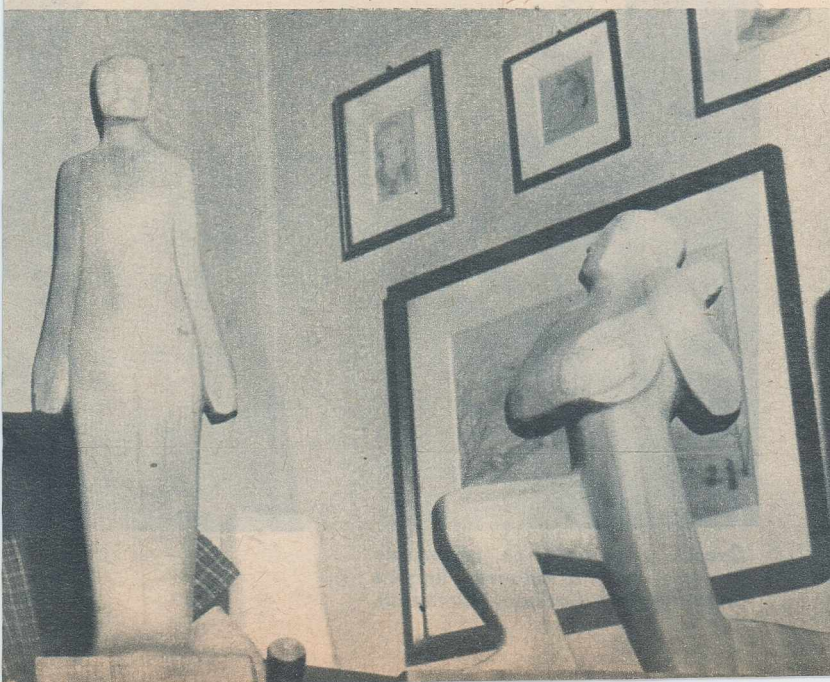
însă pictura sa, încălzită pe alocuri de cîte o pată explozivă de culoare vie, nu e sumbră, nu transmite sentimente apăsătoare. Pescarii, acca mare compoziție care denotă o bună cunoaștere a desenului, Sudorii ori Orchestra de muzicuțe ni-l arată preocupat de psihologia, de dinamismul lăuntric și exterior al omului. Dar Hora practică cu aceeași aplicație și peisajul citadin ori cîmpnesc și pinzele sale, făcute într-o călătorie prin Bulgaria, sugerează în geometrii simple dar armonios ritmate coloristic, o atmosferă, o țară, un specific național.

Tabloul la care lucrează în prezent Coriolan Hora, Taraful, e încă în faza schiței, dar personajele se conturează cu claritate pe fondul incendiar al pinzei: cîțiva țărani, în care pictorul descoperă o fărîmă de haz popular, s-au așternut să cînte, mînuind cu mîinile lor mari, asprite de muncă, instrumentele. Toți au un fel de solemnitate gravă, toți cîntă cu seriozitatea cu care ar săvîrși un ritual. E, în această gravitate colectivă cu care e pornit faptul de artă, sensul mult mai larg al apropierii de artă a poporului.

Sanda FAUR

Fotografii de E. POPPER

Tînrul pictor Coriolan Hora lucrînd la ultima sa pinză „Taraful”.

PROFIL

**OLGA
TUDORACHE**

O actriță ce pare predestinată dramei. Un chip sever, cu trăsături marcate, definind o personalitate puternică, volunțară. E și genul de rol pe care l-a interpretat cu strălucire pe scenă: o neuitată Ioana Boiu din „Suflete tari”, o Nilă zguduitoare, iar mai recent ferocea Regină din „Vulpile” sau la Televiziune lucida eroină a „Nefțelegerii” lui Camus. Repertoriul teatral — mai bogat — reușește să-i valorifice mult mai bine decât cel cinematografic registrul amplu. Cineaștii sînt prea comози. Preferă s-o distribuie în același gen de roluri, mergînd la sigur cu tipul pe care actrița l-a consacrat: acela de femeie despotică, rea, crudă, de o inteligență ascuțită, diabolică. Debutul ei cinematografic a fost însă într-o comedie. Jean Georgescu i-a încredințat un rol minuscul în „Directorul nostru”, și ambițioasa tînără actriță ținușe să-și spună atît de bine cele două replici, încît la filmare a po-didit-o plînsul. Era prima comedie... Poate nu și ultima. Dacă regizorii noștri ar avea umor!... Pentru că Olga Tudorache îl are. Dovadă modul spiritual în care povestește ea, într-un interviu, episodul biografic ori felul sec cu care taie sentimentalul nod gordian al „rolului preferat” cu care cochetează atîtea vedete:

„Actorii obișnuiesc îndeobște să spună: aș vrea să joc cutare sau cutare rol. Eu nu doresc ceva anume; joc ce mi se dă și, dacă se întîmplă să-mi și placă, devine rolul meu preferat, pe care încep să-l iubesc. N-am nici parteneri și nici roluri preferate”.

Departa de a fi o frondă, mi se pare o atitudine responsabilă, profesională, față de meseria aceasta dificilă, care cere nu capricii, ci disciplină, tărie, curaj. Actrița pare înarmată cu ele. Și își impune, cu exigență, un fel de fermitate bărbătească în munca ei. Cine a asistat la repetițiile cu piesa lui Shaw, „Antoniou și Cleopatra”, i-a admirat abnegația cu care muncea în teatru. Pe platou e punctuală, disciplinată, perseverentă. Are o rigoare a profesiunii care împune colegilor.

Rolurile Olgei Tudorache totdeauna sînt ferm conturate, parcă tăiate în piatră și totuși cizelate cu minuție. Alături de

Emil Botta alcătuia în filmul lui Săucan „Primăvară fierbinte” un cuplu straniu de boieri cinici și speriați, îndirijii împotriva țărănilor răsculați, dar și reacționînd fiecare — conform temperamentului lor diferit, precis și economic conturat: bărbatul — cu ezitare, lașitate, spaimă indecentă; sora — cu sînge rece, cruzime, ferocitate. Dar doamna Suțu — creația din „Tudor” — rămîne virful activității cinematografice a Olgei Tudorache. Cine nu și-o amintește în scena de coșmar a transportării cadavrului soțului, în fața ferestrei, ca să potolească frămîntarea mulțimii, să mențină iluzia puterii despoteice! Ce răceală neome-nească, ce diabolică imaginație, cîtă ambiție feroce de a-și continua domnia citeai în ochii aceia aprinși de patima puterii, în mersul sfidător, compus cu grijă ca să impresioneze poporul. Toată ura și disprețul față de popor al tiranilor îngîmfați e concentrată în tabloul de un mare adevăr istoric și individual pe care-l zugrăvește cu neobișnuită forță Olga Tudorache. Rival puternic și primejdios al acestei Vidre, domnitorul Brîncoveanu, căruia i-a dat viața cu atîta fină înțelegere marerele nostru artist George Vraca, și-a găsit pe ecran replica feminină corespunzătoare în remarcabila interpretă a doamnei Suțu.

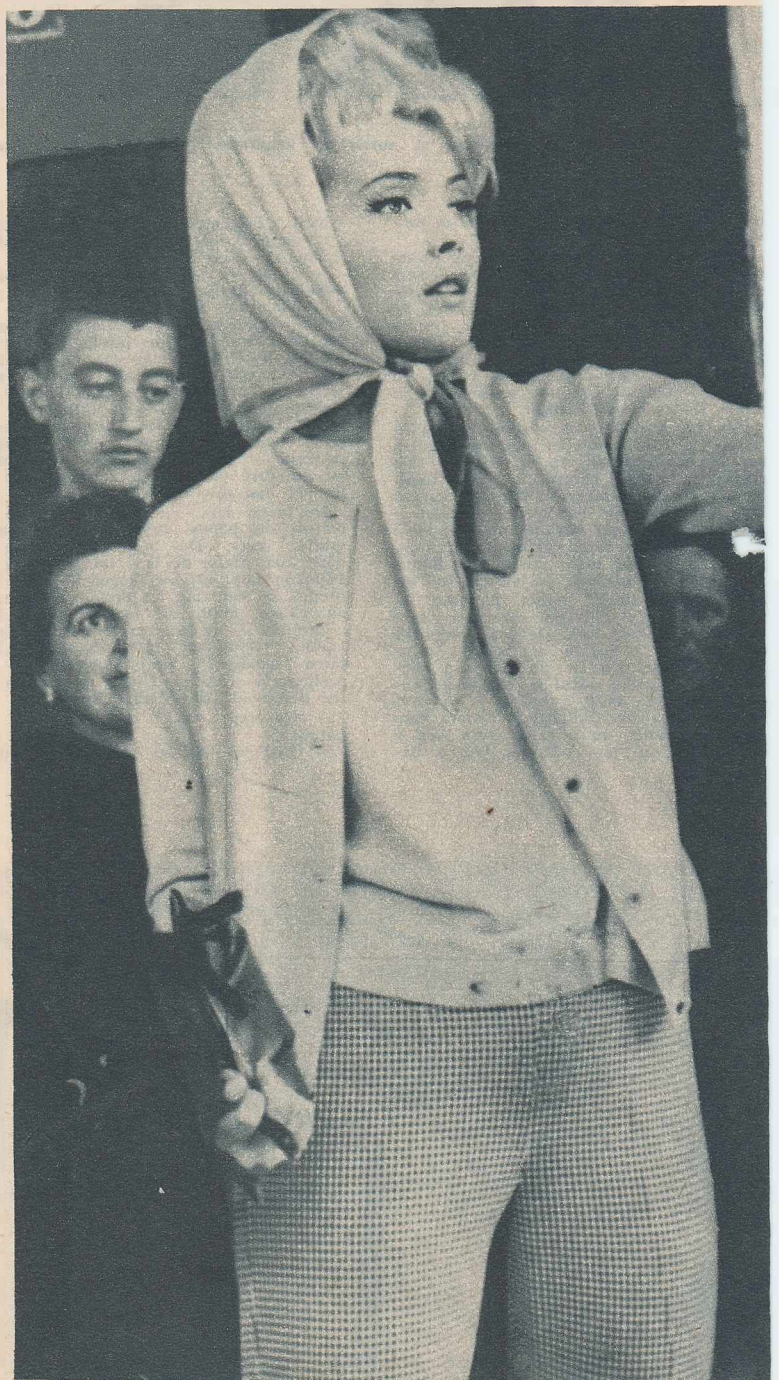
„Cartierul veseliei” nu aduce pentru actriță ceva diferit, nou, față de rolurile anterioare. Aceeași forță despotică, același dispreț profund față de slăbiciunile omenești, aceeași cruzime (de data aceasta îmbrăcînd haina militărească a gărzii de fier) și ură față de oameni. Față de toți, fără alegere, și față de cei care o servesc umili, și față de cei care o înfruntă demn. Ce dificilă situație pentru o actriță obligată să-și cheltuiască talentul ca să atragă întreaga antipatie a spectatorului! Pentru că, de multe ori există în rîndurile publicului un fatal transfer psihologic, o repercusiune a rolurilor negative asupra interpreților lor.

Dar Olga știe că arta cere sacrificii. Și, ca un om inteligent, renunță la simpatia efemeră pentru stîmna durabilă.

Allice MĂNOIU

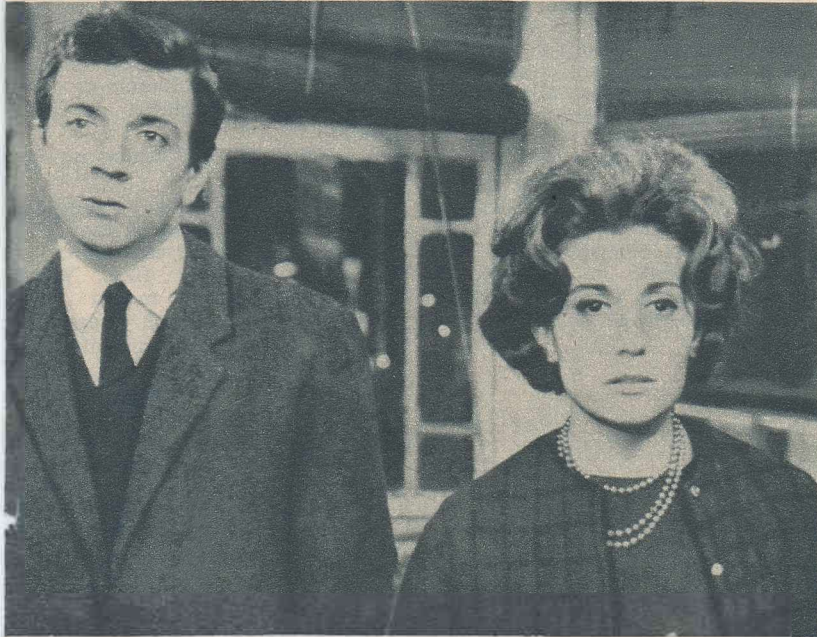
PE ECRAANE

A trecut o femeie

Orașul o privește cu curiozitate pe fata ce i-a tulburat liniștea (în fotografie: Corinne Marchand).

Chipurile acestor oameni spun totul despre viața în Medina El Zarzal. Interpreți: Julia Gutiérrez Caba, o remarcabilă artistă spaniolă, și actorul francez Jean-Pierre Cassel, ce a împrumutat personajului său o can-doare emoționantă.

Juan Antonio Bardem alese pentru filmul său un titlu care spunea totul de la bun început: „Nunca passa nada” (Niciodată nu se întâmplă nimic).

Francezii, din motive asupra cărora n-are rost să discutăm, au rupt din povestire o idee și au făcut-o titlu: „A trecut o femeie”; cu acest nume a intrat creația lui Bardem în circuitul de dincolo de hotarele țării sale. Dar filmul este în chip voit, gândit, filmul „locurilor unde nu se întâmplă nimic”, al oamenilor ce-și duc viața acolo. Cine a văzut, cu câțiva ani în urmă, „Strada mare”, își dă seama că Bardem avea nevoie de acest „Nunca passa nada”; acolo, în „Calle Major”, în drama fetei bătrâne, a fetei care trăiește și ea într-un oraș ce-și trăște zilele, artistul, preocupat de povestea eroinei, îi lăsase oarecum la o parte pe cei din jurul ei. Dar orașele unde nu se întâmplă nimic nu sînt doar niște locuri unde se moare de plictiseală și unde se consumă drame ici și colo. Orașele acestea au o istorie și o geografie a lor, o istorie în care lucrurile par să fi încremenit de nu se știe cînd; o geografie cu cer greu, posomorît, și cu peisaje care vor să te respingă de la primul pas. Cît despre oameni, unii au învățat să nu se înăbușe, se mulțumesc cu câteva grame de aer, alții suferă și foarte puțin mai speră. Privit din acest punct de vedere, psihologic, filmul lui Bardem se dovedește a fi un studiu lucid, dezbrătat de sentimentalisme, întreprins de un om care a simțit el însuși că se sufocă în aceste orașe devenite dușmanul ființei umane. Medina El Zarzal (centrul povestirii) este un astfel de colț de provincie spaniolă fără trecut, fără întrebări despre mîine. Oamenii par a nu avea nici pasiuni, nici interese. Nici una din multele frămîntări ale Spaniei de azi nu-i face să tresară, nici un eveniment, nici o întâmplare, nici măcar ultima victorie a toreadorului Ordo-

nez. Doar ceva care se întimplă acolo, sub ochii lor, îi mai poate clătina. Indiferent ce ar fi, ceva care să nu solicite prea mult gîndirea, de care să se poată agăța, în jurul cărui să se poată țese comentarii, birfe. Și într-o zi se ivește un astfel de prilej: o dansatoare pariziană (Corinne Marchand) dintr-o trupă de balet aflată în trecere, este împiedicată să-și continue drumul din cauza unei crize de apendicită.

Fata este frumoasă, plină de viață, iar chirurgul (Antonio Casas) care a operat-o descoperă că îi place din ce în ce mai mult să se afle în preajma convalescenței. Prezența fetei, colindările ei prin oraș, sentimentele ghicite ale medicului zdruncină amorțeaua Medinei: s-a ivit acel „ceva”. Femeile au ce cleveți: în prăvălii, la colțuri de stradă, în case; elevii aleargă în pauze s-o întîlnească pe fata despre care se discută atît. Nimănui nu-i trece prin cap că ceea ce se petrece în sufletul medicului — Juan — este altceva decît dorința unei aventuri, după cum el însuși este opac la frămîntările soției (Julia Gutiérrez Caba) ce-și caută un refugiu în tovarășia tînărului meditant al fiului lor (Jean-Pierre Cassel).

Dar dansatoarea va pleca într-o bună zi și lucrurile vor intra pe făgașul lor de monotonie. Nimeni nu se va strădui să-și înțeleagă semenii, căci oamenii aceștia, care au atîta timp de irosit, n-au timp (mai bine zis au uitat) să țesească între ei punți de apropiere.

Pe Bardem îl pîndea pericolul de a se lăsa atras de povestea unor iubiri neînțelese, neîmplinite. Observator lucid și profund al vieții din jurul său, el a făcut un film amar care spune, pe un ton de o sobrietate dusă pînă la asprime, mult mai multe; un film despre vieți irosite, despre orașe în care vedem cum se scurg anotimpurile dar nu simțim niciodată primăvara, ci doar uscăciunea copacilor, toamna.

Magda MIHĂILESCU

PE PLATOURI

■ Doi actori de mare valoare, ambii deținători ai Premiului Oscar, vor apărea pentru prima oară împreună pe generic: Sidney Poitier și Anne Bancroft în filmul „Firul subțire”, care se tîrziează în prezent pe platourile americane, o mișcătoare și dramatică povestire a legăturii dintre o femeie albă și un negru.

■ Printre cineaștii din tînăra generație a Poloniei populare Jerzy Skolimowski s-a impus în ultima vreme ca un talent autentic, viguros. Poet, prozator, scenarist, regizor și actor în același timp, Skolimowski dă măsura originalității sale în filmul „Walk-over”, în care este scenarist, regizor și interpret principal. Tema filmului: problemele propriei sale generații. Iată-l pe cineastul polonez în personajul pe care-l interpretează în acest film (foto 1).

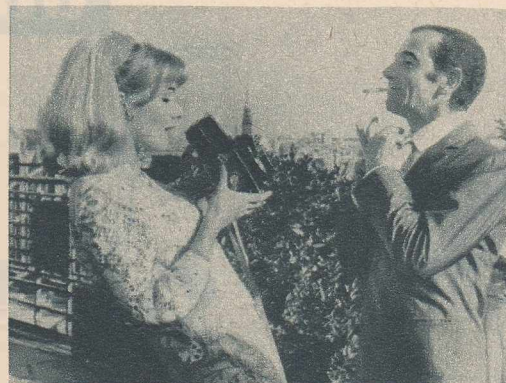
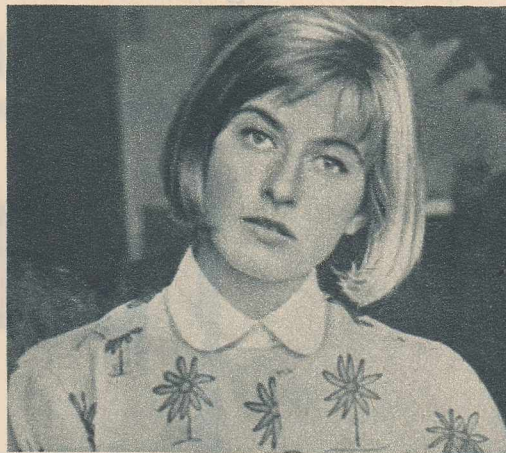
■ În cercurile artistice italiene este așteptat cu interes filmul „Colombe” — după nuvela cu același titlu de Prosper Mérimée — în care debutează ca protagonistă Pia Lindstrom (în foto 2), fiica mării artiste suedeze Ingrid Bergman. De reținut că regia filmului este semnată de Franco Rossellini, membru și el al unei „dinastii” remarcabile de cineaști, inaugurate de Roberto Rossellini.

■ Din nou un film închinat vieții și activității lui V. I. Lenin, intitulat sugestiv „Prin pîcla înghețată”. De data aceasta acțiunea se situează în anii 1906-1907, perioadă de sălbatică reprimuni țariste. Filmul consemnează debutul regizoral al unui operator „veteran” — Arkadi Koljați. În rolul lui Lenin, actorul I. Kauriov.

■ Cum arată capitala Franței în august? Sarcina de a ne arăta aceasta și-au asumat-o Charles Aznavour și tînăra actriță britanică Susan Hampshire în filmul „Parisul în august”, a cărui turnare a început la Paris — bineînțeles în august. Iată-i pe cei doi parteneri în timpul unei clipe de destindere după o zi de filmare (foto 3).

■ Împreună cu Gregory Peck, Sophia Loren turnează la Londra un film de aventuri — se pare un gen neabordat încă de remarcabila actriță. Titlul filmului — „Arabescă”, iar personajul interpretat de ea este... spiona Yasmîna.

■ Pentru Rolf Thiele (R. F. Germană) subtilul regizor al filmelor de ascuțită critică socială „Rosemarie” și „Moral '63” începe în curînd o perioadă de muncă încordată: ecranizarea nemuritoarei opere a Renasterii — „Decameronul” de Boccaccio.

Pentru prima dată în cariera sa, pe masa judecătorului de instrucție D'Andrea dormea un dosar. Și din pricina acelu proces care sta acolo și aștepta de atâtea zile, magistratul se simțea năbușit de iritare și nespus de mohorit.

Era atât de cufundat în amărăciunea lui încât tot încrunțindu-și privirea, aproape că închidea ochii. Cu condeiul în mână, drept ca bradul, judecătorul D'Andrea începea atunci

să moțăie, cu umerii puțin încovoiați. Dar cum auzea un zgomot mai puternic sau capul i se clătina mai tare, se trezea iar și ochii i se îndreptau pe dată spre colțul acela al măsuței, unde zăcea dosarul obsedant. Iși întorcea fața de la el, strângea buzele și trăgea aer pe nări, ca să-și destindă plămîinii apăsați de exasperare, pe urmă căsca zdravăn și ducea mina la nas, pentru a-și potrivi ochelarii care-i alunecau din cauza sudorii.

Era un proces într-adevăr nedrept: nedrept fiindcă punea față-n față o nemiloasă lege și un om sărman care se zbătea cu disperare, se răzvrătea, fără nici o probabilitate de scăpare. În procesul acela figura o victimă care nu putea să se ia de piept cu nimeni.

Încearcă să discute cazul acela cînd se plimba cu colegii; dar aceștia, de îndată ce pomenea numele lui Chiarchiaro, cel care intentase procesul, se schimbau la față și virau imediat o mină în buzunar, ca să strîngă o cheie, băteau în lemn, încruciau degetul mic și arătătorul ori apucau convulsiv lanțurile de ceas de pe burtă, talismanele de coral. Ba cîte unul exclama cu sinceritate:

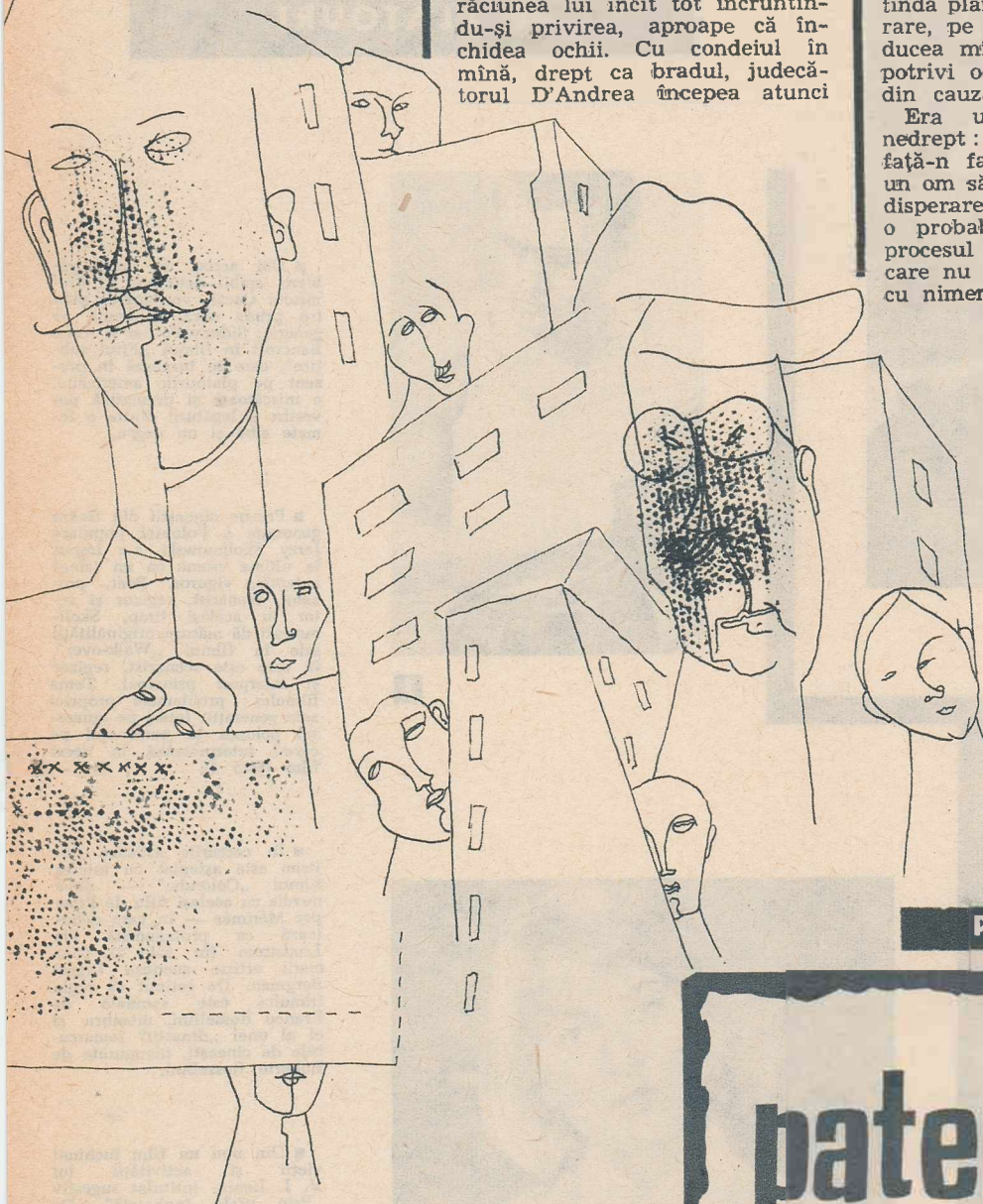
— Madona santissima, nu vrei să taci?

Totuși, slăbănogul judecător D'Andrea nu putea să tacă. Procesul acela ajunsese pentru el aproape o idee fixă. Vrînd-nevrînd, aducea mereu vorba despre el. Zicea că vrea doar, așa, să folosească luminile colegilor, să discute un caz, la modul abstract. Pentru că era realmente un caz neobișnuit și delicat: o piață rea, un om socotit capabil de deochi, care dăduse în judecată pentru defăimare pe primii doi trecători ieșiți în cale pe care-i surprinsese făcînd gesturile de apărare rituale împotriva puterii sale nefaste.

Defăimare? Dar despre ce defăimare putea fi vorba, dacă de cîțiva ani era foarte răspîndită în tot ținutul fama sa de piață rea? Dacă nenumărați martori puteau veni la tribunal să jure că în atîtea ocazii el singur dovedise că își cunoaște reputația revoltîndu-se, protestînd violent? Cum să condamni, cu conștiința liniștită, pe cei doi tineri ca defăimători, fiindcă făcuseră — la cererea reclamantului — aceleași gesturi pe care le obișnuiau chiar judecătorii?

Și D'Andrea se frămînta și mai mult cînd îi întâlnea pe stradă pe avocații în mîinile cărora se afla soarta celor doi tineri, pe firavul și străveziul Grigli, cu profil de bătrînă pasăre de pradă, și pe grăsunul Manin Baracca, care, purtînd în triumf pe pîntecul îmbelșugat un enorm talisman cumpărat de ocazie și scuturîndu-și de ris carnea de porc blond elocvent, le făgăduia concetățenilor că în curînd la tribunal se va desfășura o serbare minunată.

Tocmai pentru a nu oferi tirgului spectacolul acela, pe spinarea unui biet nenorocit, judecătorul D'Andrea luă în cele din

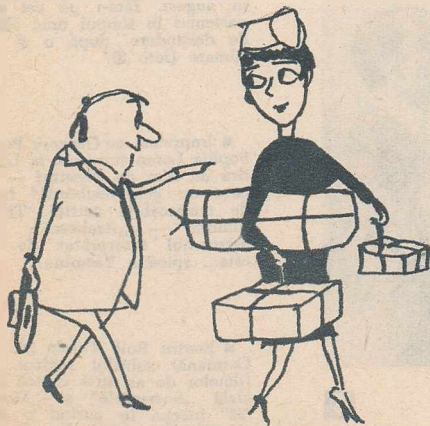

Luigi
PIRANDELLO

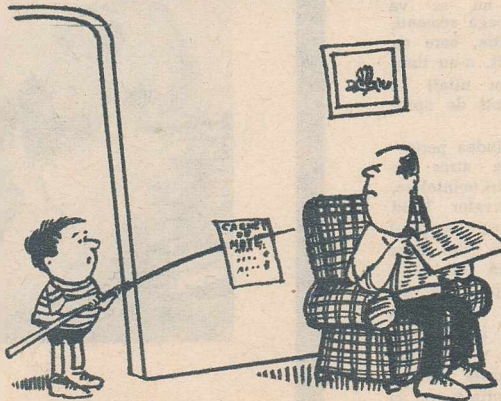
patentul

umor

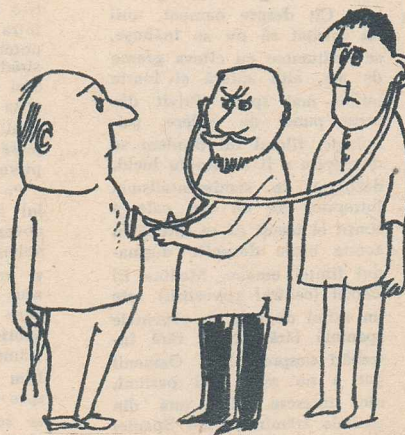
de peste hotare

— Nu vrei să-mi ții puțin pachetul ca să vă trag o palmă...?

— Tăticule, semnează te rog carnetul meu de note...

— E fiul meu. În curînd va prelua cabinetul...

...mă hotărârea de a trimite
...asă la Chiarchiaro un apro
... să-l invite să vină la biroul
... i. Chiar cu sacrificiul de a
... ăti din puna lui cheltuielile
... judecată, voia să-l convingă
... și retragă acțiunea. Avea să-i
... monstreze, la fel de clar cum
... i cu doi fac patru, că, după
... ge, cei doi tineri nu puteau fi
... ndamnați și achitarea lor avea
... l păgubească și mai mult,
... l supună unei persecuții și
... ai crude.

Vai, e prea adevărat că e mult
ai ușor să faci rău decât bi-
ne, nu numai fiindcă rău poți
face tuturor, iar bine doar celor
bune au nevoie de el — dar mai
eș pentru că adesea binefacerea
punită nu izbutește decât să
irnească și să jignească sufle-
le celor pe care ai vrut să-i
aricești.

De acest lucru își dădu seama
ne judecătorul cum dădu cu
chii de Chiarchiaro, care intrase
biurul lui pe nesimțite, în
mp ce era cufundat în scris.
esări violent la vederea lui,
ărlî cât colo hîrtiile și sări în
icioare, strigînd:

— Dar fii bun, te rog! Ce pur-
re mai e și asta? Rușine
ă-ți fie!

Chiarchiaro își aranjase o față
e piază rea, de era o minunăție
ă te uiți la el. Pe obraji galbeni
l scobiți lăsase să-i crească o
arbă zbîrlită și stufoasă; pe
as își pusese o pereche de ochelari
groși cu rame de os, care-i
ădeau o nutră de panoramă;
și trăsese pe el o haină lus-
ruită, care i se umfla în toate
ărțile.

Nu-și pierdu cumpătul, față de
șirea judecătorului. Își dilată
ările, rînji și rosti șoptit:

— Dumneavoastră nu credeți
a deochi?

— Fii bun, te rog! — repetă
udecătorul. Fără glume din as-
ea, dragă Chiarchiaro! Nu
umva ți-ai pierdut mințile?
laide, haide, ia loc aici.

Și se apropie de el, punîndu-i
mîna pe umăr. Dar Chiarchiaro
eșnuci și dădu din picioare ca
a catîr, fremătînd:

— Domnule judecător, nu mă
tingeți! Dacă nu băgați bine de
eamă, doamnă păzește, se poate
ă orbiți!

D'Andrea îl privi cu răceală,
poi spuse:

— Cînd o să vă simțiți mai
ine... V-am chemat spre folosul
v. Luați loc.

Chiarchiaro se așeză, clătînd
încet din cap.

— Spre folosul meu? Aha, dv.
vă închipuiți că-mi faceți un
bine, domnule judecător, spunînd
că nu credeți în puterea de-
ochiului?

D'Andrea se așeză și el și
spuse:

— Vreți să vă spun că și eu
cred? Poftim, cred și eu! Așa
e bine?

— Nu, domnule — refuză
Chiarchiaro, cu tonul cuiva care
nu admite glume. Trebuie să
credeți în mod serios și chiar
s-o dovediți, ocupîndu-vă de in-
strucția procesului!

— Asta va fi cam greu — su-
rîse blînd D'Andrea. Dar să cău-
tăm să ne înțelegem, dragă
Chiarchiaro. Vreau să-ți arăt
că drumul pe care ai apucat nu
e tocmai cel merit să te ducă
la liman.

— Ce drum? Ce liman? — în-
trebă, îmbufnat, Chiarchiaro.

— Nici cel de acum, nici cel
al procesului. De altfel, se bat
cap în cap.

— Nu e adevărat nimic, dom-
nule judecător! — strigă recla-
mantul, vînturînd un deget bu-
tucănos.

— Cum nu? În proces acuzi
pe doi tineri de calomnie fiindcă
te socotesc capabil de deochi și
acum chiar dumneata mi te pre-
zintă în travesti de piază rea și
pretinzi chiar ca și eu să cred în
puterea dumitale.

— Da, domnule.

— Și asta nu ți se pare o at-
titudine contradictorie?

Chiarchiaro scutură din cap de
cîteva ori, cu gura căscată, în
semn de disprețuitoare și mută
compătimente.

— Mai degrabă mi se pare,
domnule judecător, că nu ați
înțeles nimic din afacerea asta.

Judecătorul îl privi un timp,
cam buimac.

— Spune, spune, dragă Chiar-
chiaro. Poate că ți-a ieșit din
gură un adevărat sacrosanct. Dar
fii bun și explică-mi de ce nu
înțeleg nimic.

— Da, de asta mă și aflu
aci — și-și trase scaunul mai
aproape. Nu numai că voi arăta
că nu înțelegeți nimic, dar
și că sînteți dușmanul meu
de moarte. Da, chiar dv. care
credeți că-mi faceți un bine,
sînteți dușmanul cel mai îndîr-
jit. Știți sau nu că cei doi pîrîți

l-au angajat pe avocatul Manin
Baracca?

— Da. Asta știu.

— Ei bine, chiar eu în per-
soană m-am dus la el și i-am
furnizat dovezile faptului: adică,
faptul că de mai bine de un an
nu numai că nu mi-am dat
seama că toți, la trecerea mea,
încrucșează degetele, bat în
lemn, dar i-am dat chiar dovezi
documentate și mărturiile unor
fapte înapămintătoare pe care e
clădită în mod indestructibil —
indestructibil! pricepeți, dom-
nule judecător? — faima mea de
piază rea!

— Dumneata? Te-ai dus la
Baracca?

— Da, domnule, eu.

Judecătorul se ridică și-l privi,
mai încurcat ca oricînd:

— Atunci pricep chiar mai pu-
țin decît înainte. Dar cum așa?
Ca să faci și mai sigură achi-
tarea celor doi tineri? Bine,
atunci de ce i-ai mai dat în
judecată?

Chiarchiaro pufni de ciudă,
constatînd ce cap tare avea jude-
cătorul, se ridică în picioare,
strigînd, fluturîndu-și brațele
prin aer.

— Păi bine, fiindcă eu vreau,
domnule judecător, o recunoaș-
tere oficială a puterii mele. Tot
n-ați înțeles? Vreau să fie re-
cunoscută oficial această putere
înapămintătoare și nefastă a
mea, care e acum singurul capi-
tal de care dispun!

Izbi puternic cu bastonașul de
trestie în dușumea și rămase o
clipă pironit în atitudinea aceea
grotescă, poruncitoare.

Judecătorul D'Andrea își încovoi
umerii, își luă capul în
palme și repetă:

— Dragul, sărmanul meu Chiar-
chiaro, sărmanul meu Chiarchia-
ro, frumos capital! Și ce vrei
să faci cu el? Ce-ai să faci?

— Ce fac? — replică ritos re-
clamantul. Dumneata ca să exer-
ciți profesia aceasta de judecă-
tor, chiar așa de prost cum o
faci, ia spune-mi, n-ai avut ne-
voie să-ți iei o diplomă?

— Licența în drept, da.

— Ei bine, vreau să capăt și
eu măcar un patent, domnule
judecător! Patentul de piază
rea. Cu timbre în regulă! Piaza
rea patentată de un tribunal
regal.

— Și pe urmă?

— Pe urmă? Mi-l pun ca titlu
pe cărțile de vizită... Domnule

judecător, m-au ucis. Munceam
și eu, ca omul, pentru o bucată
de piine. M-au alungat de la
bancă, cu scuza că nu mai venea
nimeni pentru împrumuturi;
m-au zvîrlit în stradă, cu o ne-
vastă paralizată de trei ani și
două fete de măritat, de care
n-o să vrea nimeni să știe,
fiindcă sînt fetele mele. Trăim
din ajutorul trimis din Napoli
de un unchi al meu care are și
el patru copilași și n-o să se
poată sacrifica așa multă vreme.
Domnule judecător, nu-mi mai
rămîne altă profesie decît cea de
piaza rea. M-am împopoțonat
așa, cu ochelarii și haina asta,
mi-am lăsat barbă și acum aș-
tept doar patentul ca să intru
în arenă! Mă întrebați cum?
Puneți întrebarea asta fiindcă
îmi sînteți dușman!

— Eu?

— Da, domnule. Pentru că ară-
tați că nu credeți în puterea
mea! Dar, din fericire, ceilalți
cred, știți? Toți, toți cred în
deochi! Și sînt atîtea tripouri în
ținutul ăsta! Va fi de ajuns să
mă prezint la oricare dintre ele
pentru a mi se plăti numai să
plec! Mă voi opri în fața tuturor
fabricilor, a tuturor prăvăliilor,
și toți, toți patronii îmi vor plăti
taxa. Dv. spuneți „taxa igno-
ranței“? Eu spun „taxa de sănă-
tate“, domnule judecător. Am
adunat atîta fiere și ură contra
acestui tîrgușor, încît acum
chiar cred că am puterea de a
face, cu o privire, să se prăbu-
șească un oraș întreg!

Judecătorul D'Andrea, cu
capul în palme, așteptă un răs-
timp ca ghearele ce-i strîngeau
gîtlejul să-și mai slăbească în-
cleștarea, ca să poată vorbi. Dar
nu putea rosti un cuvînt, așa că,
încinzînd ochii îndărătul ochela-
rilor, întinse brațele și-l îmbră-
țișă lung, cu putere, pe Chiar-
chiaro. Acesta îl lăsă să-și ma-
nifeste emoția.

— Dacă țineți cu adevărat la
mine, atunci dați imediat curs
acțiunii, ca să capăt cît mai
curînd ceea ce doresc.

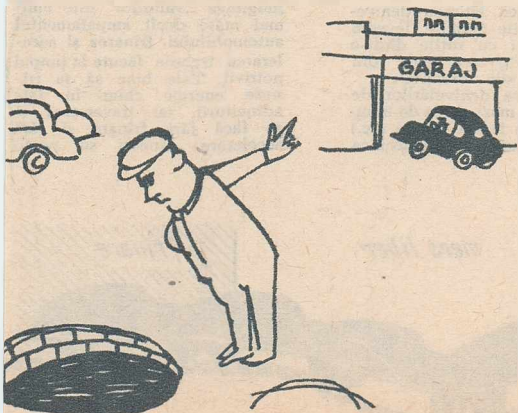
— Patentul?

Chiarchiaro izbi din nou cu
bastonul în dușumea și, ducînd
mîna la piept, cu tragică solem-
nitate, repetă:

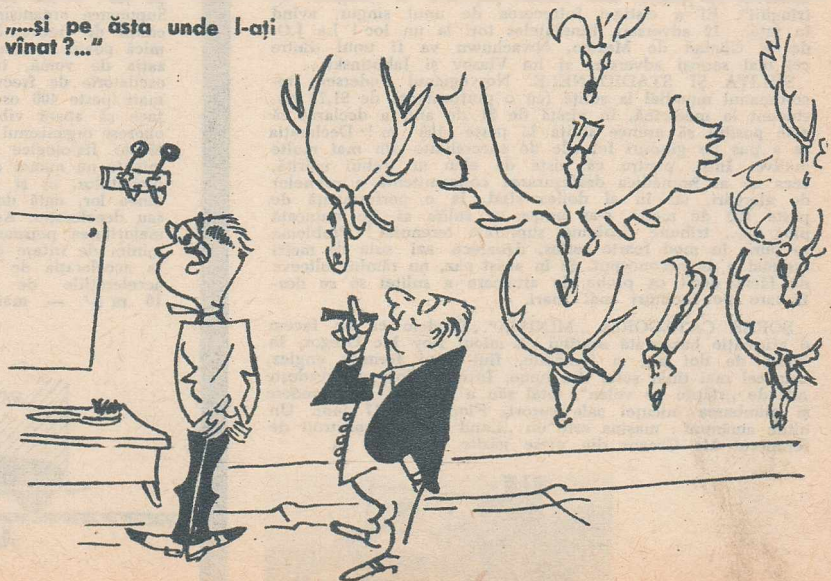
— Patentul.

**În românește de Eugenia B. MARIAN
Ilustrație de Florica MĂLUREANU**

Poți să ieși! Doamna
reușit să bage mașina
în garaj...

„...și pe asta unde l-ați
vinat?...“

„CUPA MONDIALĂ” la prima sa ediție

N. Tărchilă, unul dintre antrenorii lotului, arbitra meciul. În tribună, antrenorul principal Sebastian Mihăilescu. Iar pe teren, „noul val” al voleiului nostru (G. Udișteanu, V. Ozun, G. Smerecinski, M. Tîrlici, R. Costinescu, D. Porojnicu, M. Iorga) alături de cei care au ridicat stindardul tricolor pe cartargul cel mai înalt al voleiului european: E. Derzsi, A. Drăgan, M. Coste, I. Szöcs, N. Bărbuță, N. Schreiber, M. Grigorovici.

Setul s-a sfârșit. Într-un colț al terenului o discuție între „uriașii” lotului: Udișteanu și Derzsi. Rutinatul Derzsi împărtășește tînrului său coechipier din experiența sa de trăgător principal.

— Într-adevăr — ne spune apoi Gabriel Udișteanu (viitor inginer, actualmente student și jucător la „Știința” Galați) — componenții mai vechi ai lotului nostru ne împărtășesc cu multă dragoste din cunoștințele lor. Experiența aceasta devine, deci, treptat, și a noastră, iar omogenizarea întregului lot se face pe o treaptă mai înaltă. Pentru că voleibaliștii români, campioni ai Europei și deținători ai „Cupei campionilor europeni” (clubul „Rapid”, pentru a doua oară consecutiv) se prezintă la cele două mari competiții internaționale

ale acestui an postolimpic — „Universiada” și „Cupa mondială” — cu rîndurile întinerite.

Debutul voleiului ca disciplină olimpică n-a coincis cu o comportare meritorie a echipei noastre masculine, deși ea figura printre favorite. De aceea se impunea o infuzie de tinerete. Mai ales că anul 1965 reprezintă un an tranzitoriu pentru calificarea în turneul final al Olimpiadei din Mexic, care se face prin intermediul Campionatului mondial din 1966 (Cehoslovacia) și al celui european din 1967 (Turcia).

După cum ne-a declarat antrenorul, tinerii jucători cooptați în lot dovedesc calități certe, în plină dezvoltare, acest proces necesitînd însă eforturi perseverente și verificări în luptă cu adversari redevabili. Iar sistemul competițional (și acest lucru a fost subliniat și de către antrenorul federal I. Takacs) va trebui să ofere un cadru corespunzător de pregătire echipelor de tineret și juniori ale cluburilor. Pe această bază se va putea rezolva atît problema spinosă a ridicătorilor (lotul nostru are nevoie de mai mulți jucători ridicători) cit și cea a „împrospătării” trăgătorilor.

Pe această linie jucătorii noștri vor avea după Universiada de la Budapesta (unde performanța lor a fost sub așteptări) o nouă și utilă confruntare cu așii voleiului mondial. Reunind în Polonia, între 12 și 19 septembrie, 12 echipe naționale, „Cupa mondială” oferă voleibaliștilor noștri un asemenea prilej. Reprezentativa masculină de volei a României va participa în seria B alături de echipele Japoniei (locul III la Tokio), Bulgariei și Mexicului. Se remarcă în celelalte serii prezența medaliatelor olimpice de la Tokio, echipele Uniunii Sovietice și Cehoslovaciei (locul I și II).

Primele două echipe clasate în serii se vor întîlni în jocurile turneului final (locurile I-VI) găzduite de orașul Lodz între 15 și 19 septembrie, într-o sală cu 8 000 de locuri.

Toți iubitorii voleiului din țara noastră doresc o bună comportare a noului lot reprezentativ la prima ediție a acestei competiții organizate de comisia europeană a Federației internaționale de volei.

P. SLĂVESCU

Lotul nostru dovedește, prin efanul și puterea sa de luptă, că a fost întinerit.

VARIETĂȚI SPORTIVE

UN COD AL MĂNIERELOR PENTRU FOTBALIȘTI. Cu prilejul unei deplasări făcute de reprezentativa de fotbal a Portugaliei, numeroși jucători au avut o comportare necorespunzătoare, ceea ce a nemulțumit pe spectatorii prezenți în tribune. Analizînd cele întîmplate, federația de specialitate a întocmit un „cod al manierelor”, alcătuit din 50 de paragrafe, pe care fiecare jucător este obligat să-l respecte. În caz contrar, el se exclude automat din lot.

Dintre aceste paragrafe spicuum: „Tunsul decent și bărbieritul zilnic sînt obligatorii. Este interzisă convorbirea telefonică care depășește 3 minute. Pe culoarele hotelurilor nu se va circula în pijama. Politețea față de gazde este obligatorie: la restaurant, la hotel și pe stradă. Fumatul și consumul de alcool este interzis fără asentimentul antrenorului și al medicului de lot.”

O FORȚĂ DE URIAȘ. În Kenya a fost „descoperit” un tânăr de culoare, cu o adevărată forță de urias. Kilwe Nwachuwu este la ora actuală cel mai bun halterofil din țară, ridicînd peste 400 kilograme! Creul kenyan a devenit cunoscut cu prilejul unor serbări populare. La „tragerea de frînghi”. El a cîștigat întrecerea de unul singur, avînd în față... 12 adversari, bineînțeles toți la un loc! La J.O. de la Ciudad de Mexico, Nwachuwu va fi unul dintre cei mai serioși adversari ai lui Vlasov și Jabotinski...

SULIȚA ȘI STADIOANELE. Norvegianul Pedersen, recordmanul mondial la suliță (cu o performanță de 91,72 m), student la medicină, în vîrstă de 21 de ani, a declarat că este posibil să arunce sulița la peste 100 m! Declarația sa a pus pe gînduri forurile de specialitate din mai multe motive. Întîi, pentru că pista de elan ar trebui mărită, ceea ce ar împiedica desfășurarea concomitentă a probelor de alergări, iar în al doilea rînd, la o performanță de peste 100 de metri s-ar putea ca sulița să fie aruncată pînă în... tribune depășind suprafața terenului! Problema se pune în mod foarte serios, deoarece azi suta de metri nu mai e de neconceput. Și în acest caz, nu rămîne altceva de făcut decît ca proba de aruncare a suliței să se desfășoare pe terenuri mai mari.

ȘOFER CATEGORIA „MINIMĂ”. Credem că nu facem o afirmație hazardată arătînd că micul Roy Mc Gregor, în vîrstă de doi ani și jumătate, fiul unui fermier englez, este cel mai tînr șofer din lume. Intrucît Roy se dovedește atît de „stăpîn pe volan”, tatăl său a acceptat cu încredere și plumbarea micuței sale surori, Fiona, de 17 luni. Un ultim amănunt: mașina este un „Land Rover”, construit de fermierul Mc Gregor din piese găsite pe ferma sa.

COLȚUL AUTOMOBILISTULUI

Mișcarea lină a automobilului

Prin deplasarea lină a automobilului se înțelege mișcarea acestuia fără apariția unor oscilații care pot produce oboseala fizică și nervoasă a persoanelor transportate și care scad totodată securitatea circulației.

Oamenii sînt obișnuiți și suportă ușor oscilațiile a căror frecvență este apropiată de cea cu care sînt supuși cînd merg pe jos: 80-100 oscilații/minut. Supunerea organismului la oscilații de frecvență mult mai mică poate fi urmată de senzația de vomă, iar mișcarea oscilatorie de frecvență foarte mare (peste 400 oscilații/minut) face să apară vibrațiile, care obosesc organismul. Dar aceste efecte fiziologice sînt determinate nu numai de frecvența oscilațiilor, ci și de amplitudinea lor, dată de accelerația sau decelerația. Astfel, pentru majoritatea persoanelor pragul minim de iritare este apreciat la accelerația de 0,12 m s⁻²; accelerațiile de aproximativ 10 m s⁻² — mai ales cînd

provoacă aplecarea înainte și înapoi a corpului — produc dureri de cap și de mușchi, care sînt greu de suportat.

Protejarea călătorilor se obține reducînd oscilațiile cu ajutorul pneurilor, arcurilor de diferite construcții, amortizoarelor, garniturilor dintre caroseria automobilului și șasiu și cu ajutorul pemelor.

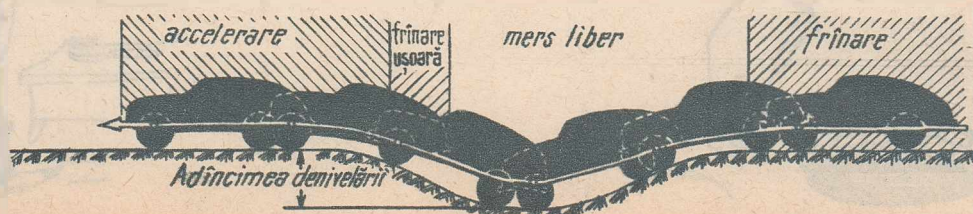
Totodată însă conducătorul auto trebuie să folosească în așa fel comenzile incit să reducă la minimum oscilațiile și, o dată cu aceasta, efectele lor neplăcute. În cele ce urmează se arată pe scurt cum trebuie să acționeze conducătorul vehiculului pentru a asigura deplasarea lină a automobilului.

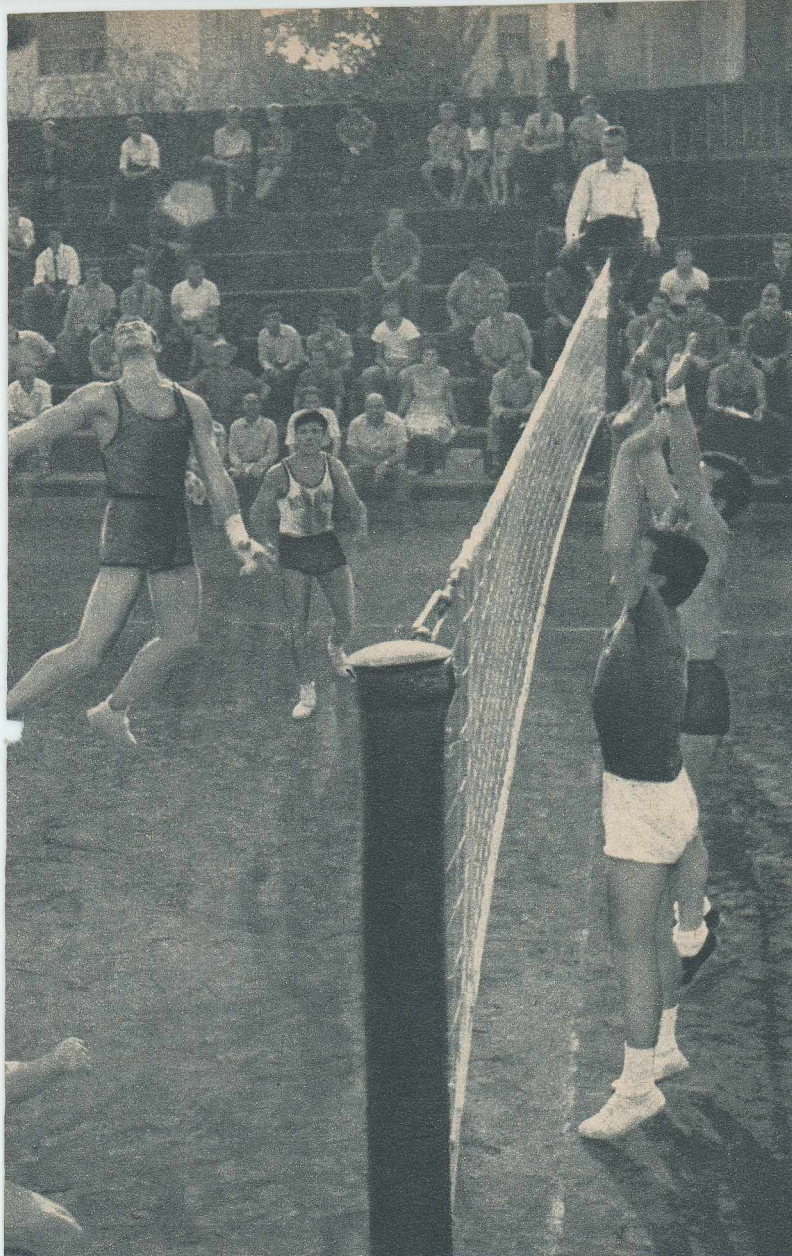
Astfel, dacă lățimea denivelărilor întîlnite permite, le vom trece numai cu roțile dintr-o singură parte (cu cele din stînga sau din dreapta).

La trecerea denivelărilor de dimensiuni mari (șine de tramvai, de cale ferată uscate etc.) volanul trebuie virat pentru ca

depășirea să nu se facă în unghi drept și deci nu în același timp cu ambele roți ale unei axe. Dacă însă obstacolul este umed, trecerea trebuie făcută în unghi drept, fără a mai urmări realizarea mișcării line; altfel este posibilă alunecarea roților de-a lungul obstacolului, urmată de derapare.

Cînd se circulă pe drum de țară, cu gropi sau cu „valuri” a căror lungime este mai mică decît ampatamentul automobilului (distanța dintre cele două axe), viteza cea mai avantajoasă se determină experimental; de regulă este indicat ca în astfel de situații să se circule cu viteze mai mari. Cînd lungimea „valurilor” este mult mai mare decît ampatamentul automobilului, frînarea și accelerarea trebuie făcute la timpul potrivit. Este bine să se frîneze energetic chiar în fața adînciturii, iar traversarea să se facă fără frînare și fără accelerare. Uneori se poate

Proceda după cum urmează :
 1) Frânează ușor când roțile
 în față încep să urce (să iasă
 în groapă) și se accelerează
 înd roțile din spate ies din
 roapă.
 Unii automobiliști procedează
 reșit când reduc viteza în fața
 roții și frânează în continuare
 înd roțile din față coboară.
 n felul acesta se produce
 omprimarea arcurilor din față,
 ar caroseria se înclină înainte.
 Dacă se va accelera îndată ce
 oțile din spate încep să urce,
 rcurile din spate se comprimă,
 ar caroseria se va inclina
 napoi. Această legănare când
 înainte când înapoi dă călă-
 orilor o senzație neplăcută.
 La trecerea peste neregulari-
 ățile de lungime mare ale
 drumului este bine să se fri-
 eze în momentul în care ro-
 ile din față încep să urce
 lenivelarea, se eliberează pe-
 lala de frână și se accelerează
 înd roțile din spate urcă.
 Când roțile coboară, se fri-
 ează ușor sau se merge fără
 rină; nu se accelerează din
 nou decit după ce denivelarea
 a fost trecută.
 Pentru mersul lin al auto-
 nobilului este bine ca pre-
 iunea pneurilor să fie ușor
 ăzută. Se va ține seama însă
 ă reducerea sub anumite li-
 mite a presiunii din pneuri
 luce la uzura lor prematură,
 la creșterea consumului de
 combustibil și la micșorarea
 stabilității automobilului.
 Organele de suspensie (amori-
 izoare, arcuri etc.) influențind
 caracteristica de mișcare lina
 a automobilului, se înțelege că
 orice conducător auto trebuie
 să se îngrijească de buna stare,
 întreținerea și reglarea corectă
 a acestor părți componente ale
 automobilului.

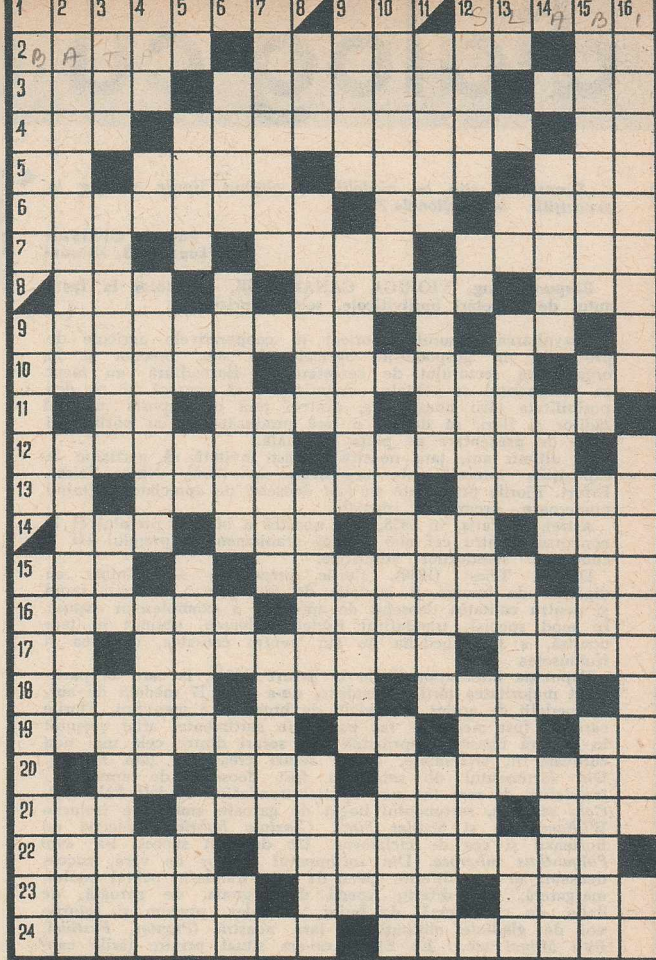
Ing. Iulian RODEANU

POVEȘTEA VORBEI Ambițioși și plagiatori

Pentru cuvîntul ambiție gă-
 sim în dicționare următoarea
 explicație : dorință arzătoare
 de realizare a unui plan, de
 glorie, de onoruri. Tot dicțio-
 narele ne informează că ori-
 ginea sa trebuie căutată în
 substantivul latin *ambitio*. Pro-
 blema devine interesantă abia
 în momentul în care aflăm ce
 a însemnat *ambitio* la data
 când romanii au creat cuvîntul :
 „faptul de a merge, de a se
 învîrți în jurul cuiva”.
 Ce legătură are asta cu am-
 bițiile ? E desigur o întrebare
 legitimă, la care ne grăbim să
 dăm răspunsul : cei ce doreau
 să parvină în cariera politică
 își alegeau un personaj de
 vază căruia îi făceau curte,
 pe care îl linguseau căutînd
 să fie mereu în preajma lui.
 Această „învîrtire” în jurul
 unui politician marcant, prac-
 ticată în scopul arătat, s-a
 numit *ambitio*. Prin urmare,
 în vechea Romă ambiția viza
 inițial obținerea de satisfacții
 printr-o ascensiune politică.

Povestea cuvîntului plagiat
 evocă alt aspect social al lumii
 antice. Primii plagiatori erau
 și ei niște infractori, numai
 că delictul lor nu consta în-
 tr-un furt literar (ca astăzi).
 Plagium desemna inițial în la-
 tinește fapta acelor care vin-
 deau sclavii altora, sclavi fu-
 rați, dîndu-i drept ai lor. În
 țigurile romane de sclavi cei
 ce veneau să-și cumpere sclavi
 erau adesea expuși riscului de
 a da peste un plagiar, un
 negustor de oameni care vin-
 dea sclavi de furat.

Sorin STATI

16 24

ÎN CLASĂ!

ORIZONTAL : 1) Oglinda clasei — Club școlar —
 Elevi cu note mici (fig.). 2) Metodă depășită de
 pedepsire a elevilor — Organizează activitatea pio-
 nierilor dintr-o școală — Numeral. 3) Colegi cu
 același nume — Avuții — Riu în Elveția. 4) Literă
 grecească — Te învață alfabetul (pl.) — În coada
 clasei ! 5) Desime ! — Programează cursurile —
 Lecții — Rezultatul împărțirii. 6) Codașul clasei —
 Pronume — Acelea. 7) Iță — Ogor prelucrat —
 Pomire sportivă... 8) Curelușă de meșină — Mai
 mult decit colegi — Riu în Ghana. 9) Grad de concentrare a unei
 soluții acide (pl.) — La revedere ! 10) Personaj dintr-o schiță de
 Caragiale în care ne este zăgrăvită și școala din trecut — Cei din
 antichitate — În călimări ! 11) Catene ! — Cîteodată îi face temele
 fiului — Școlărițe. 12) Apartine oceanului — Cu toate acestea.
 13) Rele ! — Citit pentru a doua oară — Principala mobilă din clasă.
 14) Lecții ! — Nici ieri, nici mîine — Constelație în emisfera Aus-
 trală — Partea de sus a piciorului calului. 15) Interjecție — Cu
 multe inele — Ecuație (abr.). 16) De loc (fem. pl.) — Date afară
 din școală. 17) În caiet ! — Înăspriți (reg.) — Fluviu în U.R.S.S.
 18) Se fac la sfîrșitul semestrului — Usturoiat (Banat) — Cîntec de
 leagăn. 19) Din tabelul lui Mendeleev — Arma albinei — Carte ! —
 Bere ! 20) Pe cal — Strigăt de bucurie — A se răsti la cineva
 (reg.). 21) Tot (reg.) — Ustensilă pentru desen — Perioade isto-
 rice. 22) Teren de sport împrejmuit — Numere cu care se lucrează
 la aritmetică. 23) Frație — Trecătoare în Alpii elvețieni — Pusă
 în catalog. 24) Scrise la gazeta de perete — Distrus.

VERTICAL : 1) Locul profesorului — Elevi și profesori în piesa
 „Nota zero la purtare” de V. Stoescu (sing.) — Școală de 8 ani.
 2) Disciplină școlară — Anunță începutul și sfîrșitul orelor — La
 intervale mari. 3) Lucrare scrisă trimestrială — Controlează activi-
 tatea fiului la școală (sing.) — Termen de comparație pentru elevii
 leneși — Inteligent. 4) Primii la carte — Diftong — Una din cele
 patru operații aritmetice — A însufleți — Recent. 5) Cult ! — Mu-
 zica sau desenul — Caiete ! — Pronume — Stog — Loc de recreare
 în aer liber. 6) Oraș în vechea Focidă — Capitol din fizică —
 Intr-o piesă ! — Egal cu zero — Aproape tot. 7) A conduce un stat
 — Înroșec hîrtia de turnesol — Trimestru. 8) Pom fructifer cu
 frunze netede și lucioase, furnizorul unui lemn foarte bun din care
 se confecționează adesea și mobilierul școlar — Carte de specialitate
 — Caracteristica școlărilor — Cele ale lui Tacit sînt studiate în
 orele de latină. 9) Scris inteligibil — Lăsați corigenți — Fruntea clai-
 sei — A cunoaște. 10) Pe băncile universităților — Călit (fig.) —
 Din inventarul școlărilor. 11) A acoperi cu aramă — Pe el se scrie
 tema — Locuința elevilor interni — Lipsiți de accent. 12) Vestă —
 Notă muzicală — Loc unde își petrec o bună parte din timpul liber
 elevii și studenții (pl.) — „Argument convingător” pentru luarea la
 oaste a învățătorului lui Ion Creangă, Bădița Vasile. 13) Cale ! —
 Cal dobrogean — „Elevul din banca a II-a” pe scenă — A expune
 o lecție — Cei de școală lasă fiecărui om amintiri de neuitat.
 14) Sală de cursuri — Creșeală — Măsuri agrare — Mai bine lipsă !
 15) Stîpîndii bănești pe care statul le acordă celor cu bune rezultate
 la învățătură — Începe recreația ! — Creion pentru tablă — Șterge
 tabla (pl.). 16) Predau în școlile elementare — Sediul profesorilor —
 în catalog !

Mihal GHEORGHE

Cuvînte rare : ARV, SIO, ECU, ARN, LION, ABAE.

Dezlegarea jocului „LA MECI”, apărut în nr. trecut

ORIZONTAL : 1) ETAPA — TITULAR — GA. 2) GALERII —
 TRAGATOR. 3) ATALANTA — BRATE — B. 4) LATERAL — PE
 — TALPI. 5) ARU — AIURA — VARUIT. 6) TURE — N — ALAI —
 ERER. 7) A — AMATORI — DI — ITA. 8) STOPATA — C — NT —
 RJ. 9) AC — TASA — CORNERE. 10) GOLIRI — BALOANE — F.
 11) EPAVA — PARTIDA — TR. 12) R — PATRATE — TICURI.
 13) ALO — OFSAID — TERENCE. 14) IVAR — AI — ACI — MNA.
 15) EMIS — T — ESTO — PAUR. 16) MITTEL — MANCO —
 RI — 17) ETA — ULUIT — SERII. 18) RA — ANULA — STATE
 — P. 19) I — ASARA — ACASA — SU. 20) TENERI — ASIN — RAFN.
 21) NIMICITA — TAINIC. 22) NIMA — INALTAT — TAT. 23)
 EMANA — ISTE — ETOLA. 24) GALAGIE — ANTRENAT.

„Doresc să știu ce medalii au obținut florile noastre la expozițiile internaționale?”

Pansea OPRÎȘAN
str. Lupeni 73, Focșani

Răspunde ing. VIORICA CANARACHE, cercetător la Institutul de cercetări hortiviticole, secția floricultură.

Dezvoltarea sectorului floricol în cooperativele agricole de producție, în gospodăriile agricole de stat, precum și în organizarea sectorului de cercetare în floricultură au făcut ca sortimentul și calitatea materialului să crească și să dea posibilitate țării noastre ca, dintr-o țară ce importa material săditor și flori, să devină o țară producătoare, cu posibilități reale de prezentare pe piața mondială.

În ultimii ani, țara noastră a fost invitată să participe la expozițiile internaționale organizate la Paris, Nisa, Triest, Erfurt. Florile prezentate au fost deosebit de apreciate, obținând numeroase premii și medalii.

Astfel, la Paris, în 1958, țara noastră a obținut premiul II la concursul pentru cel mai frumos aranjament și premiul III la concursul standurilor științifice.

De la Triest (1960), florile prezentate s-au întors cu diplomă de onoare și medalia de aur pentru întregul stand și pentru calitatea deosebit de apreciată a exemplarelor expuse. În mod special, trandafirul *Rudolf Palocsay*, obținut în țara noastră, a luat medalia de aur pentru calitatea, culoarea și frumusețea lui.

Expoziția internațională de la Erfurt (1961), la care au participat majoritatea țărilor socialiste, ne-a adus 17 medalii de aur, 18 medalii de argint, 9 medalii de bronz și 8 mențiuni. Florile care au fost medaliat fac parte din sortimentul aflat obișnuit în cultura noastră, cuprinzând atât soiuri dintre cele mai nou cultivate în străinătate, cât și soiuri create în țara noastră. Din sortimentul de seră au fost deosebit de apreciate: trandafirul de seră (în mod special trandafirul *Rudolf Palocsay*), *Cala etiopica*, sortimentul bogat de garoafe americane (soiurile *William Sim* și *Scarlet Sim*), *Gloxinia hybrida*, colecția de hortenzii și cea de ciclamene. Un deosebit succes l-a avut *Polygonatum tuberosa*. Din sortimentul florilor de vară, succes deosebit au avut diferite specii de crin, trandafir, ochiul boului, margaretă, iris, diferite specii de begonia, de garoafă, de dalie, de crizantemă, de bujor, de lalea, precum și soiurile noi de gladiole obținute în țara noastră (*Pionier*, *Festival*, *Biro Monci* etc.). La Erfurt ne-am situat printre țările care au prezentat un bogat sortiment de flori, însumând 241 de specii și soiuri, totalizând 82.000 de fire de flori, 2.900 plante la ghiveci și 432 arbuști ornamentali.

Succesele obținute mobilizează întreg sectorul nostru floricol pentru dezvoltarea în continuare a acestei ramuri de producție.

O notă apărută în „Flacăra” nr. 31 sub titlul „Se caută un... tată” a provocat, așa cum era de așteptat, ecou în rândul cititorilor. „Ce fel de om poate fi acel Ion B... care și-a părăsit familia în ajunul nașterii fiului său?” — se întreabă indignat înăuntrul muncitor Teodor Ciucan din orașul Gheorghiu-Dej. Autorul acestei scrisori ține să adauge: „Aș dori să spun Speranței M... să nu-l regrete pe «lonel al ei». Gestul lui dovedește lipsă nu numai de dragoste, dar și lipsă de omenie.”

Un alt cititor (Gh. Drancea din Oradea) ne scrie: „Cazul semnalat de dv. m-a surprins și m-a indignat profund. Și nu numai pe mine, ci și pe alți tineri care au citit articolul.”

O cititoare din Deva, care semnează cu inițialele D.N., indignată și ea, ne atrage atenția asupra unui caz asemănător cu cel semnalat de noi la Brăila, dar — după cum ne scrie corespondenta noastră — de data aceasta se caută o... mamă. Cititoarea care ne informează nu-i dă numele ci numai... palmaresul: cinci bărbaiți părăsiți. În plus un băiețuș de 5 ani (Adi), lăsat pe mîna unor bătrîni care nu se pot ocupa de el. Ne facem datoria de a semnală și acest caz.

„De cînd a apărut orașul Bacău și de unde i se trage numele?”

C. PÎRLEA
București

Răspunde M. GHEORGHIU, șeful Arhivelor statului, filiala Bacău.

Bacăul, ca centru economic organizat, s-a dezvoltat în epoca feudală.

Documentele vechi pe care le avem nu vorbesc în mod expres despre înființarea orașului; ne dau însă unele indicații asupra relațiilor pe care Bacăul le-a avut în decursul vremii cu alte centre.

Sînt istorici care susțin pe baza unor asemenea documente că populația, care trăia prin aceste locuri, denumită „Oameni din Vaduri” sau „Brodnici”, sub un conducător al ei, Ploscănea, a participat la bătălia pe care rușii au dus-o împotriva tătarilor în localitatea Kalca, lângă Marea de Azov la 1223.

Cu 3-4 secole în urmă, Bacăul era un important punct de vamă, rivalizînd cu Tg. Trotuș.

Știri privind Bacăul ne sînt date de lucrările unor călători străini prin țara noastră ca Paul de Alep sau episcopul italian Marcus Bandinus, care în lucrarea sa tipărită în 1640 arată că într-o vreme Bacăul era reședința domnilor Moldovei.

În documentele vechi Bacăul este pomenit sub denumirea de: Bacova, Bacov, Bacovia, Bacovium etc.

Hașdeu susține că denumirea de Bacău nu este nici slavă nici ungurească și nici nu vine de la zeul Bachus, cum voiau unii latinisti să demonstreze. Alți autori susțin că ar veni de la numele de familie „Băcu” care înseamnă păzitor de tauri (în limba slavonă „băc” înseamnă taur-bour) de unde derivă și cuvîntul „baci”.

Pînă în prezent, nu s-a ajuns la o stabilire precisă a originii denumirii orașului Bacău. Sperăm însă că istoricii și lingviștii noștri vor contribui la elucidarea acestei probleme.

Următorii cititori doresc să corespundă: Constantin Giurgiu, elev, Cimpia Turzii, str. 8 Martie 103: teme diverse, ilustrate; Costel Dragomir, Hunedoara, Căminul muncitoresc nr. 3, ap. 14: teme diverse, ilustrate; Nicolae Gojgar, Slatina, str. Drăgănești 34: ilustrate; Constantin Ștefănescu, elev, Tg. Jiu, str. Oltului 65: istorie, ilustrate; Titel Popescu, Ploiești, str. Poeniței 34: electronică, fotografii; Lia Hamaticu, elevă, Cimpulung Moldovenesc, str. Liliacului 2: cinema, sport, ilustrate; Nony Ștefan, strungar, Cimpulung, reg. Argeș, str. Neșru Vodă 95: cinema, muzică, ilustrate; Gelu Rusu și Titu Staicu, modelori, Hunedoara, bl. C.M. 4, ap. 90, et. 8: teme diverse, ilustrate; Mioara Teodorescu, elevă, Alexandria, str. Proletari 177: ilustrate; Zoia Soare, elevă, Focșani.

◀ MEDALIILE OBTINUTE DE FLORILE NOASTRE

▶ METODELE DE STABILIRE A VECHIMII PIESELOR ARHEOLOGICE

str. Cuza Vodă 43; filatelie, muzică ușoară, ilustrate; Ilie M. Ion, elev, Craiova, str. Mărășești 37: teme diverse, ilustrate; Corneliu Dumbravă, desenator tehnic, Hunedoara, bd. Corvin, bloc C.M. 1, ap. 90: ilustrate; Virgil Genua, asistent medical, dispensar din localitatea Cornea, rn. Orșova: ilustrate; Traian Pop, desenator tehnic, Hunedoara, bd. Corvin, bl. C.M. 4, ap. 5: ilustrate; Petre Rină, elev, com. Dănești, rn. Tg. Jiu: geografie, sport, ilustrate; Viorel Cătană, lăcătuș, Reșița, str. 24 Ianuarie 9: teme diverse, ilustrate; Nelu Petre, tehnician, com. Nehoiu, vila Enache, rn. Cislău: teme diverse; Gica Titică, elevă, Birlad, str. Zorilor 2: teme diverse; Petru Sămărgăhău, electrician, Hunedoara, O.M., pavilion 16, ap. 2; teme diverse; Nicolae Cojocar, elev, Mînceiu Ungureni, rn. Teleajen: ilustrate; Silvia Vatrai, Tg. Jiu, întreprinderea de panificație, bd. 1 Mai 88: teme diverse, ilustrate; Mihail Baltag, elev, Vișoara, rn. Piatra Neamț: ilustrate; Teodor Tecucianu, strungar, Roman, str. Ștefan cel Mare 277: muzică, sport, ilustrate.

„Care sînt metodele folosite de arheologi pentru a stabili vechimea obiectelor străvechi descoperite de ei?”

Tomă NICOLAE
Brașov

Răspunde M. D. MATEI, șef de sector la Institutul de arheologie al Academiei.

Arheologia are metodele sale proprii pentru stabilirea vechimii: metoda stratigrafică, metoda tipologică (sau comparativă) și metoda corologică (geografică).

Dintre aceste metode, cea mai mare importanță pentru stabilirea unei cronologii a diverselor manifestări de viață și muncă omenescă o au primele două, dar nici ele nu pot oferi decât elementele ce permit urmărirea succesiunii în timp a acestor urme de viață, pentru stabilirea deci a unei cronologii relative. Evident însă că numai cunoașterea acestei succesiuni nu poate fi suficientă și de aceea arheologia beneficiază și de sprijinul altor discipline de cercetare științifică.

Numeroase sisteme sau metode folosite pînă acum pentru datarea absolută a unor complexe (sistemul lui Milancovici, metoda warvelor, dendrocronologia etc.) n-au dus decît la rezultate parțial satisfăcătoare și de aceea cercetătorii își continuă eforturile pentru găsirea unor căi de datare a descoperirilor arheologice din epocile străvechi. O astfel de nouă metodă este aceea descoperită de prof. W. F. Libby de la Universitatea din Chicago și este cunoscută sub numele de metoda radiocarbonului sau pe scurt C₁₄. Deși experiențele de pînă acum n-au fost în măsură să inspire încredere totală arheologilor cu privire la exactitatea datărilor, cercetările viitoare vor fi poate în măsură să perfecționeze această metodă și să ducă la rezultate care să poată fi acceptate fără rezerve substanțiale de specialiști.

Reiese de aici că problema principală se pune în legătură cu datarea descoperirilor arheologice aparținînd perioadelor istoriei străvechi a căror cercetare nu beneficiază de ajutorul izvoarelor scrise sau a celor numismatice, care simplifică simțitor problema datării complexelor arheologice ale perioadelor mai apropiate de noi.

▶ POȘTA NOASTRĂ

MONICA GHITESCU, BUCUREȘTI. 1) Adresa — cînd vă va veni rîndul; 2) despre acest artist am scris de mai multe ori și vom mai scrie, desigur.

VIRGIL CEAUȘESCU, TIMIȘOARA. 1) Filmele care au rulat cîndva pe ecrane nu mai sînt redate decît în cazurile în care e vorba de realizări cinematografice de mare valoare și, între noi fie vorba, cele pe care le înșirați nu fac toate parte din această categorie. Peliculele valoroase din trecut sînt păstrate la Arhiva națională de filme; unele din ele sînt prezentate în cadrul „Cinematecii”, altele sînt uneori redate pe ecranele cinematografulor; 2) la întrebările care privesc asemenea amănunte din componența unor echipe de fotbal sau din rezultatele unor meciuri disputate în urmă cu cîțiva ani nu vă putem da răspunsurile pe care ni le cereți; adresați-vă unei publicații de specialitate.

ADRIANA RUSU, TIMIȘOARA. 1) Am reținut cu bucurie aprecierile dv. favorabile privitoare la rubricile „Memento” și „Cadran internațional”, ca și cele privitoare la unele materiale; 2) de muzica ușoară ne-am ocupat și ne vom mai ocupa, bineînțeles; 3) lui Constantin Drăghici îi puteți scrie pe adresa Teatrului de stat de operă din București, raionul V. I. Lenin, Splaiul Independenței 1; 4) despre lieduri vom publica un articol special în această pagină.

ILIUȚ VASILE ION, KRASNOIARSK (U.R.S.S.). Ne pare foarte rău, dar noi nu putem să vă procurăm nici un fel de cărți. Există întreprinderi speciale care se ocupă cu așa ceva. Adresați-vă întreprinderii de comerț exterior „Cartimex” din București, str. 13 Decembrie nr. 8, raion 30 Decembrie.

PETRUȚ PREDICĂ, BRAȘOV. 1) Procurați-vă volumul „Constanța și împrejurimile ei”, apărut în Editura științifică — 1960; 2) citiți studiul introductiv la volumul „Metamorfoze” de Ovidiu (Editura științifică — 1959).

AUREL DRUGĂ, COM. CILNIC, RAIONUL REȘIȚA. 1) Despre istoria scrisului și, deci, despre primele texte scrise din istoria omenirii, am publicat două documentare. Ele au apărut în revistele noastre nr. 42 din 19 octombrie 1963 și nr. 46 din 16 noiembrie 1963, sub titlul „Minunata istorie a scrisului”; 2) adresa — va apărea; 3) nu sîntem de părere că o asemenea rubrică ar fi de folos cuiva; 4) vă mulțumim pentru aprecieri și pentru urările făcute.

ELENA GOLDUM, BUCUREȘTI. Nu avem nici un fel de manuale de limba turcă sau persană destinate celor ce vor să învețe aceste limbi fără profesor. Deci, singura soluție, dacă țineți să vă satisfaceți dorința de a învăța una din aceste limbi (sau amîndouă!), este să vă căutați un profesor. Eventual, vă puteți interesa tot la Institutul de limbi și literatură străine, unde s-ar putea să vi se recomande un asemenea profesor. Dacă veți învăța bine una din limbile orientale care vă atrag, desigur că veți putea face traduceri. Dar pînă la traduceri, trebuie să mai treacă multă vreme. A cunoaște și stăpîni o limbă ce va este cu totul străină presupune multe strădanii. Noi vă urăm spor la muncă și mult succes.

FLORETA MARCOVICI, DOROHOI. 1) Adresa — cînd vă va veni rîndul; 2) nu există o clasificare mondială a cîntăreților de muzică ușoară — campionate și clasificări se fac numai în sport; 3) pentru discuri editate peste hotare trebuie să vă adresați întreprinderii de stat pentru comerț exterior „Cartimex” (adresa am inclus-o într-un alt răspuns din această rubrică); 4-5-6) nu publicăm adrese de peste hotare — nici ale artiștilor de cinema, nici ale interpretilor de muzică ușoară, nici altele — după cum nu ne ocupăm nici de amănuntele biografice ale diverșilor artiști.

V. SILVIAN

ITINERAR VÎNĂTORESC PENTRU PSEUDOVÎNĂTORI

Rărirea vinatului de munte, scurtimea zilelor și lungimea nopților, din această epocă a anului, precum și semiintunecimea ce domnește în adâncul codrului, fac ca pe aici vinatul să fie mai greu de surprins în mișcare decât în pădurile de șes. Șansa celui ce pîndeste sau caută trece nevăzut, pe la margini de tufărișuri, cu nădejdea de-a surprinde vreo sălbăticiune ieșită la pășune sau după pradă, este mult scăzută.

Pseudovînătorul nostru va fi nevoit deci să recurgă la anumite șiretlicuri, pentru a ademini spre sine sălbăticiunea. Lucru destul de greu, firește.

Din fericire există și sălbăticiuni ai căror glas nu e prea greu de imitat, altele care, din curiozitate, din invidie sau chiar din gelozie dau buluc spre cel ce le cheamă. Chiar dacă chemarea nu imită perfect propriul lor glas.

Pseudovînătorul nostru se va mulțumi așadar, la început, cu cocoșelul de ieruncă ce vine furios spre a-și întimpina „adversarul”. E cel mai mărunțel, dar nu și cel mai puțin viteaz reprezentant al tetraonidelor ce sălășluiesc în munții noștri (frații lui mai mari fiind preacunoscutul cocoș de munte și aproape dispărutul cocoș de mesteacăn).

Să-i indicăm și de astă dată drumuțului nostru un itinerar precis. Cu observația însă că ieruncii sau găniile de alun se găsesc încă pretutindeni prin munții noștri, cam pe acolo pe unde faful se îngână cu bradul și mai ales unde codrul de munte e întrerupt de poienite însoțite străjuite de alunșuri.

Turistul nostru va aborda de astă dată mult frecventata vale a Timișului, cam pe la mijlocul ei. Deci, cam pe la jumătatea drumului dintre Predeal și Dirste-Săcele. Coborînd din tren la Timișul de Sus, o va lua la vale, coborînd la cel de Jos, o va lua la deal. În ambele cazuri doar vreo câteva sute de metri. Apoi va intra pe una dintre văile ce duc spre poalele Postăvarului. Va pătrunde, să zicem, pe „Valea Cailor”. „Arma” pseudovînătorului nostru va fi o pașnică fluierice. O fluierice făurită de el însuși, dintr-un picior de gîscă, după modelele ce se arată în poze. Deci o fluierice ca oricare alta — canalul dintre intrare și creștătură se astupă, cam pe jumătatea calibrului, cu ceară de albine, iar fluiericea trebuie să mai aibă încă un orificiu: unul mai lung decât creștătura obișnuită, tăiat pe partea dimpotrivă cu aceasta. Acest orificiu slujește la modularea tonului, lucru care se face alunecînd un deget de-a lungul lui. Încercați și vă veți convinge!

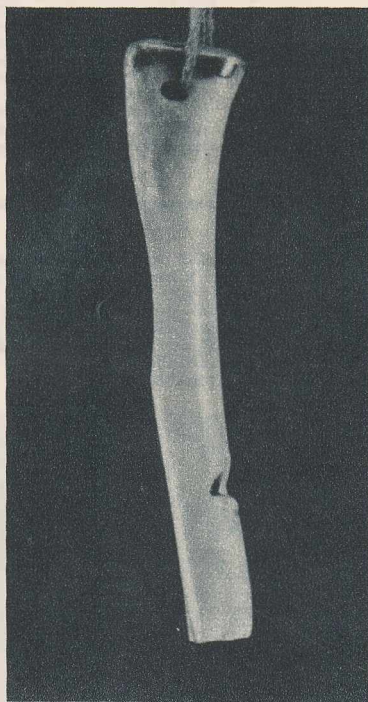
Pseudovînătorul va înainta deci pînă ce va ajunge acolo unde zgomotul marii artere nu se mai aude. Va ieși din potecă sau din firul văii și va urca nițeluș coasta, fie spre dreapta, fie spre stînga, pînă va da de nițel luminîș sau alunîș străjuit de desimi și de codru de rariște. Apoi, după o nemîșcare deplină de cel puțin zece minute, în care pacea trebuie să se instăpînească iarăși peste plai, va începe să cheme: Si — si — ri! Si — si — si — ri! Fluiericea o va acoperi în parte cu pumnul, pentru ca șuierul ei să nu fie prea strident, cu un deget plîmbat peste orificiul cel lung va modula cît mai variat intonația... Va executa de două sau de trei ori „partitura”, apoi va rămîne în deplină nemîșcare și tăcere.

Cocoșelul — dacă se va găsi vreunul prin apropiere — va da buzna: fie în zbor, cu zgomotoase bățai din aripi, fie pe jos, provocînd un zgomot cu totul în disproporție cu propria-i forță, prin covorul de frunze moarte, spre a-și înfrunta rivalul.

Dacă cocoșelul mișcă sau zburătăcește prin apropiere, e bine să îl lăsăm să se arate de buna lui voie. Dacă nu va face acest lucru nici după ce ne va fi pus rîbdarea la grea încercare, îl vom provoca din nou. Dar de data aceasta cu o partitură șuierată foarte discret și cît

Venirea cocoșelului înfoiat și bățios asupra presupusului rival e ceva de neuitat pentru inima oricărui iubitor al naturii.

O fluierice ca oricare alta, făurită de însuși pseudovînătorul nostru dintr-un picior de gîscă... Două modele vă stau aci la dispoziție.

mai în pumn. Căci acum, atent fiind, se lasă mai greu păcălit.

Venirea cocoșelului înfoiat și bățios, asupra presupusului rival, e ceva de neuitat pentru inima oricărui iubitor al naturii. Iar această plăcere și-o poate procura oricine, aproape oriunde, pe la poalele munților noștri celor mari.

Condiția succesului este răbdarea și perseverența. Precum și dorința de-a „în-văța” graiul acestor mindre păsări, chiar din... ciocul lor.

Nic. A. STRĂVOIU

Poftiți la tîrguie!

Avem magazine moderne, încărcate de mărfuri frumos ambalate, există și vînzători în halate vernil ori albe, casierie cu mașini de calculat, responsabili politiciști, punți de mase plastice sau de hîrtie care înlocuiesc excelent sacoșele etc., etc. Avem firme fluorescente, uneori chiar și vitrine cu o publicitate inteligentă. Remarcăm la unele din ele, zilele trecute, mina scenografului de profesie și a graficianului inspirat. Iar într-o bună zi am auzit cu emoție și următorul dialog:

— Din care vreți să vă tai? Vă place mai gras sau mai slab?
— Cum doriți dv. Ah! ce grozav cîntăriți! Vă mulțumesc.
— Și eu vă mulțumesc. Mai poftiți pe la noi.

Dar, ca să văd și să aud ceea ce am relatat mai sus, a trebuit să-mi părăsesc serviciul, într-o dimineață de toamnă însoțită, sub pretext că mă duc la policlinică. Ce frumos e să-ți faci cumpărături între 9 și 11! De ce n-o fi aglomerație în alimentare? După o scurtă meditație statistică, am găsit și răspunsul. Cîne circulă prin magazine între aceste ore? Probabil sugarii, preșcolarii neînscrși în termen, casnicele, buinicile cu tratamentul de spondiloză la zi, pensionarii, cei în deplasare care sosesc la 7 dimineața și zic că au ajuns cu rapidul de 12. Restul sînt în atelier, la slujbă, la universitate, la școală, în instituții etc.

La ora 15 însă, magazinele sînt luate cu asalt — bineînțeles numai acele pe care le nimeriți deschise. Dialogurile se schimbă. O mică tîrguială îți ia multe sferturi de oră pierdute în discuții nereproductibile. Un domn distins demonstrează unei doamne că în fața unei vînzătoare de magazin nu mai e necesară politețea și își aduc aminte reciproc de cei șapte ani de acasă. O vînzătoare e trimisă să studieze „odul manierelor, iar alta reproffilată pe loc, pentru casieria la cinema. Dacă avem atîtea, de ce n-am avea și o mai bună organizare a orarului magazinelor? Mai ales a celor alimentare. N-ar fi rău ca, prin rotație, să fie deschise pînă noaptea tîrziu, iar duminica, nu numai *Unicul*. Există un mare număr de cetățeni care, după șapte-opt ore de activitate intensă, nu-și mai pot permite să-și piardă timpul pentru câteva amănunte casnice. De ce după nouă seara să nu-ți mai poți cumpăra pline ori cafea?

Există și magazine cu autoseruire în care asisti la următoarea scenă: două vînzătoare ostentive servesc la patru cîntare, iar patru bărbați proaspăt rași, impenetrabili, păzesc hîrtia igienică, plîmbîndu-se plictisiți printre borcane cu murături și sticle de Murfatlar. Ar trebui întocmit orarul magazinelor în așa fel încît, la orice oră și în orice zi să-ți poți cumpăra orice. Măcar în zona centrală a orașului. Dacă nu e personal suficient, să se mai ia dintre acei care se plîmbă printre borcane și sticle. Nu de alta, dar lipsa de exercițiu fizic predispune la diverse maladii.

C. N. CONSTANTINIU

P. S. În ultima vreme nici „Unic”-ul nu mai e deschis duminica decât pînă la ora 13. Și încă ceva de remarcat: să te ferească Dumnezeu, dacă ești un pasionat al gingirlii, să nu te fi aprovizionat din timp cu stocul de cafea ce-ți este necesar duminică. După-amiază și seara nu mai ai de unde să cumperi nici o linguriță de cafea. Ești nevoit ori să te duci să-ți bei băutura preferată într-un local public, ori să te... reproflezi pe ceai de tei.

cadran

INTERNATIONAL

ÎN VITRINELE LIBRĂRIILOR ITALIENE

— corespondență specială
pentru „Flacăra” —

Pe banderola care însoțește recenta apariție a romanului „Ion” de L. Rebreanu în limba italiană (sub titlul „La voce della terra” — glasul pământului) se menționează — cu majuscule — că el „rezistă confruntării cu cele mai bune romane ale literaturii mondiale contemporane”. Afirmatie care de altfel nu este singulară. Prezentând cititorilor romanul lui Rebreanu, cu ocazia apariției sale în limba engleză, cronicarul de specialitate al ziarului „The Scotsman” îl caracteriza ca „un important roman, de talie europeană”. Ca o recunoaștere a valorii romanului „Ion”, acesta a fost inclus și va apărea în colecția de opere reprezentative editată de UNESCO.

Versiunea italiană a romanului — semnată de Giovanni Serra și apărută în excelente condiții grafice la „Edizioni Paoline” — beneficiază de sugestive ilustrații ale lui Jules Perahim.

Tot în „Edizioni Paoline” (în colecția „I piu bei racconti”) a apărut de curind, mulțumită tra-

ducerii îngrijite și fidele a lui Mariano Baffi, „Bordeenii” a marelui scriitor român Mihail Sadoveanu.

Cităm din prezentarea lucrării: „Sadoveanu zugrăvește viața dură a satului românesc, fără a prezenta o imagine idilică a acestuia. De altfel, ca în majoritatea lucrărilor sale, cel mai mare scriitor român contemporan descrie obiceiurile „poporului său, pasiunile sale violente, curajul și înțelepciunea sa, credința sa simplă și profundă, forța milenară cu care a înfruntat adversitatea și înălțarea sa fantastică, contactul viu, direct și profund cu natura...”

Doi noi lucrări literare contemporane se adaugă așadar celor traduse până în prezent în țara lui Dante, oferind cititorului italian posibilitatea să cunoască mai bine valorile spirituale create de poporul român.

Niccolo BENINI

Roma — septembrie 1965

UNDEDAI...

Intr-unul din numerele sale recente, revista „Life” a publicat un reportaj despre activitatea Ku-Klux-Klanului în S.U.A.

Aducerea în discuție de către acest săptămânal a unor aspecte ale rasismului, problemă politică gravă a Americii contemporane — fapt care constituie de altfel un eveniment ce totul ieșit din comun pentru publicația respectivă — s-a bucurat de un larg ecou.

Interesul cititorilor nu s-a îndreptat spre aspectele senzaționale legate de activitatea KKK — cum poate sperau editorii — ci spre primejdia pe care o prezintă dezmațul klansmenilor. Aceasta reiese foarte limpede din numeroasele scrisori primite de la cititori — mulți din afara granițelor S.U.A. — scrisori al căror conținut a fost redat într-un număr ulterior al revistei.

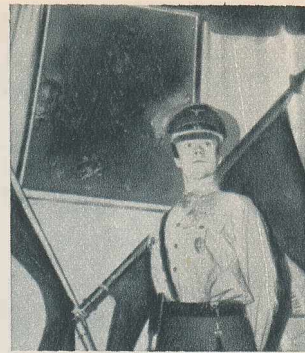
„Este interesant de comparat Ku-Klux-Klanul de astăzi cu rasiștii germani din anii 1930-1940” — scria de pildă A. J. Guest din Swanley (Anglia). „Consider” — scria la rindu-i C. C. Bokholm din Aarhus (Danemarca) — cel puțin straniu faptul că o astfel de organizație teroristă și criminală a avut permisiunea să-și desfășoare activitatea alția ani”.

Scrisorile primite de „Life” sînt, în esență, toate, o condamnare aspră a KKK-ului. „Gîndurile primitive, necivilizate ale KKK trebuie să fie eliminate din societatea umană civilizată” (Sudham Malhotra din Hounslaw-Anglia); „Am fost dezgustat să citesc declarațiile făcute de majoritatea dragonilor și magilor Ku-Klux-Klanului, despre care a scris revista dv.” (A. B. Hendy din Port of Spain-Trinidad).

Fără să vrea însă „Life” a oferit cititorilor — datorită unei greșeli gazetărești — și un prilej de satisfacție. Este vorba de apariția pe copertă, alături de titlul „Recrudescența KKK”, a încă unuiu: „Căile societăților de maimuțe”. Un cititor al revistei americane, J. H. Gille-jr. din Haga, scria pe marginea acestui fapt, nu fără ironie: „Dacă ați procedat așa intenționat, felicitări! De fapt, indiferent de intenție, vă rog să primiți felicitări. Este o satiră mîscătoare și un joc de cuvinte foarte amuzant”.

Editorii lui „Life” au scontat poate „să dea lovitură” din punct de vedere comercial, publicînd acest material. Dar, după cît se vede, efectul a fost cu totul politic.

Z. FLOREA

ADOLF AL II-LEA

De fapt nu-l cheamă Adolf, ci Björn. Björn Lundahl din Stockholm, Suedia. E în vîrstă de 25 de ani și de profesie — inchipuiți-vă — zugrav!

Priviți-l în fotografie: adoptînd chipul lui Adolf I, hohbînd niște ochi timpuri, eroul nostru poartă o șapcă cu însemnele SS, la gît crucea de fier, la sold pistolul automat, în dreapta drapelul cu zvastică, în stînga pe cel cu fascii...

La urma urmei, te și enervează atîta lipsă de originalitate. Führerul acesta parcă s-ar fi născut cu ajutorul plumbaginei după modelul neregatului său predecesor. Numai mustăcioara nu a ajuns încă să-i crească.

Aceeași lipsă de imaginație a ieșit la iveală la percheziția întreprinsă de poliție cu prilejul arestării celui ce se visa dictator al Suediei: portretele lui Hitler, zvastică, șepci cu cap de mort, tipărirea de propagandă din vremea celui de-al III-lea Reich, cămăși brune, arme albe și de diferite calibre... Dar nu numai formele, ci și conținutul activității bandei lui Lundahl poartă amprenta aceleiași lipse a oricărui spirit inovator. Din hîrțile confiscate de poliție se dezvăluie că naziștii suedezi reluasera fără nici un adaos sau diminuări vechile obiective ale lui Hitler: cucerirea puterii, desființarea democrației, lichidarea evreilor. Planuri detaliate prevedeau confiscarea averilor (bineînțeleas, a celor ce se vor opune), modalitățile de ucidere în masă prin otrăvire și gazare; s-a găsit chiar și planul unui crematoriu ce urma să fie construit la întreprinderea de ecarisaj Loevsta din apropierea Stock-

holmului. Vedeți dar, numai lucruri vechi. Vechi de mai bine de douăzeci de ani.

De fapt, totul seamănă puțin, cîrcă. A cîrcă de prost gust — înțelege — și de un caraghiosism cam sinistru. Dar opinia publică suedeză nu s-a prea amuzat de spectacol. Iar poliția a trimis banda de naziști în fruntea „Adolf al II-lea” în fața justiției

E. D.

DUPĂ „POP-ART”, „OP-ART”-UL

Op-art (prescurtare a termenului de optical art — adică artă optică sună cam în același fel cu pop art, dar sensurile lor sînt foarte deosebite. Este tot o creație — unor artiști americani și constă în cea mai recentă invenție artistică a anului 1965. Dacă între artiști americani nici cinci la sută nu au practicat pop-art-ul, nici nou „artă” nu are deocamdată prea mulți aderenți. Discuțiile în juru ei sînt însă destul de ample și optical art este susținută și de unii oameni de știință — de la ale căror experiențe de altfel și și pornit.

În ce constă noua pictură? Este o artă geometrică, folosind planuri de diferite forme — cercuri pătrate, triunghiuri, dreptunghiuri etc. — în care liniile drepte, ondulate, frînte, de variate grosimi sînt orînduite astfel ca să producă efecte vizuale, dincolo de percepția obișnuită. Unele imagini sînt colorate mai viu, altele vorit monotone, iar altele folosesc numai albul și negrul. Este o „pictură cinematică”, adică sugerînd mișcarea și diferite jocuri coloristice.

Imaginile acestea dau într-adevăr o seamă de efecte optice, făcîndu-te să descoperi tonalități sau nuanțe neașteptate. Liniile și fișile radiale, paralele sau suprapuse, diferite colorate, se subțiază sau se îngroașă, producînd uneori efectul unor scînteieri, al unor lucruri sau al unor „ape”, cum produc mătăsurile „changeant” ori „moarate”.

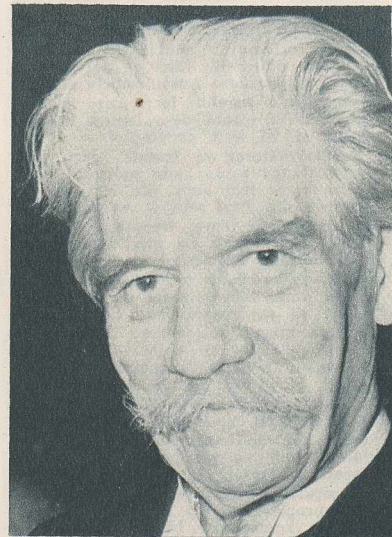
Efectele moarate (de la cuvîntul francez moiré, adică cu aparență ondulată) produc ceva de miraj; prin aceasta, promotorii noii picturi pretînd a arăta ceea ce s-ar afla dincolo de ceea ce

Mișcarea de protest împotriva semnării tratatului japoano-sud-coreean se desfășoară cu o vigoare mereu crescîndă în cele două țări. Astfel la Tokio (foto din stînga sus) peste 1 000 studenți au manifestat în fața reședinței premierului japonez în timp ce la Seul (foto din stînga jos) demonstrațiile nu sînt nici ele mai puțin violente. În imaginea de față un student este lovit de poliști, iar membrii familiei sale încearcă zadarnic să-l smulgă din mîinile agresorilor.

Durerea care se citește pe fața acestor țărani sud-vietnamezi forțe de sine. Modestul lor cămin — ca multe altele — a fost mistuit de flăcări ca urmare a raidurilor teroriste ale intervenționistilor asupra Vietnamului de sud.

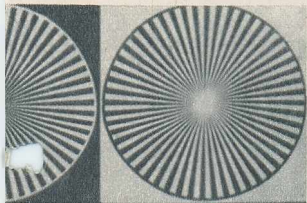
De curînd a încetat din viață, la spitalul Lambarone (Gabon), în vîrstă de peste ani, doctorul Albert Schweitzer, laureat a miului Nobel pentru pace. Om de știință, și în același timp muzician înzestrat, Schweitzer și-a dedicat cea mai mare parte a vieții sale nobililor opere de usurare a suferințelor omenești, timp de peste jumătate de secol practicînd medicina în condițiile vitregi pădurilor ecuatoriale africane. El a fost și menea un înflăcărat luptător pentru pace.

percepem direct și în mod obișnuit. Ei susțin că aceste figuri geometrice, uneori asemănătoare cu tiparele sau „patronul” de croit, alături cu diagramele mecanice, altele cu spectrul solar, ar releva elementele universului, de la atom la cosmos, descoperindu-ne ceea ce se află înăuntrul percepției. Această artă, „impersonală și totodată universală”, cum o definesc susținătorii ei, ar fi menită să corespundă realităților științifice cu care au a face cei care se ocupă de fizica nucleară, de radiațiile electromagnetice etc. Ei văd în liniile și coloritul „cinematic” al acestor imagini o apropiere a artei la știința vremii noastre și premisele unei dezvoltări estetice a principiilor optice.

Vizitând laboratorul fizicianului Gerald Oster, care tocmai studia fenomenul optic al aparențelor „moarate”, făcând diferite desene — un negustor de artă i-a sugerat deea că în cercetările sale se află urse noi pentru artă. Oster a devenit astfel teoreticianul noii picturi, susținând că în viitor arta și știința vor putea fi mai strâns legate. Imaginile lui Oster au fost expuse la o galerie de artă din New York și au trezit interesul unor pictori ca Richard Anuskievici, Victor Vasarely, Julian Stanczak, Wolfgang Ludwig — în prezent promotorii „artei optice”. El și-au găsit un înaintaș și s-au raliat în jurul acestuia. Este vorba de pictorul american de origine germană Josef Albers, în vîrstă de 77 de ani, și care încă de acum trei decenii pictase asemenea jocuri liniare și produceau efecte optice, dînd, nouă „viață” percepției. Deși lesul de monotone și mecanic compuse, picturile optice au deja „stiluri” diferite. Pe cînd imaginile lui Albers sînt considerate „senine”, imaginile celorlalți sînt mai „agitate”.

Noua „artă” este în curs de experimentare și constituire. Va avea mai multe șanse de dezvoltare decât cubismul și abstracționismul, mul aproape dispărut în pictură, elălăuit aflat în declin? Nu-i vedem asemenea șanse, deoarece este un produs mai mult mecanic, în care contribuția artistului rămîne neînsemnată, nu are nimic personal și — cel puțin leocamdată — nu comunică valori spirituale, fără de care arta nu își țînge scopul. Cunoașterea „științifică” pe care o oferă în prezent nu depășește cercetările de laborator optic. Insuși „mirajul” lui

Pictură cinematică” de Wolfgang Ludwig. În original, în alb și negru.

op-art este foarte restrîns, față de operele marilor coloristi care au făcut o artă pentru suflet și nu numai pentru ochi.

Petru COMARNESCU

SURPRIZELE „PIEȚEI COMUNE”...

Scrutînd viitorul, în timp ce vegheau la nașterea în dureri a Pieței comune, nici măcar ursitoarele nu ar fi putut prezice ceea ce s-a întîmplat...

Un ziar belgian înșirua recent, pe două coloane, un număr de 21 de jafuri cu mîna armată, plus o serie întreagă de „deschideri” de case de bani de către profesioniști ai gurii de lup. Valoarea totală a prăzilor — din noiembrie 1964 și pînă de curînd — se ridică la 15 milioane de franci belgieni. În rîstimpul acesta poliția belgiană n-a reușit să prindă pe nici unul din făptuitorii. Concluziile: 1) agresiilor fiind de regulă mascați, cei mai adese victimele n-au putut da semnalmamente precise; 2) ceea ce s-a putut constata este suficient pentru a se lua în considerare ipoteza că în Belgia operează două sau mai multe bande; 3) cum semnalmamentele care au reușit a fi totuși sevizate nu au corespuns elementelor adunate în fișierele poliției (în cele mai multe cazuri remarcîndu-se faptul că jefuitorii își ameninșaseră victimele cu „accent francez”), anchetatorii își pun întrebarea dacă nu cumva autorii „hold-up”-urilor provin din afara Belgiei.

În disperare de cauză, autoritățile au aplicat noi „măsuri preventive”, organizînd patrule înarmate, mai ales spre sfîrșitul zilei — ora de predilecție a agresorilor — în vecinătatea magazinelor de bijuterii, sucursalelor de bănci, agențiilor de schimb de deizve, a birourilor de poștă. Dar, concentrîndu-se în acest fel, poliștii neglijau alte sectoare în care delincvența, nesupravegheată, a înregistrat o creștere îngrijorătoare.

Cum nici aceste patrule n-au reușit să vină de hac bandelor de jefuitori, s-a ajuns la o stupefiantă concluzie: existența unei „Piețe comune a gangsterismului” care, culmea paradoxului, își are nu numai izvor de inspirație în tra-

tatul de la Roma care a pus bazele Comunității Economice Europene, dar și „condiții de lucru” facilitate de prevederile tratatului. Într-adevăr, acesta prevede o „liberă circulație” de capitaluri și servicii, dar și libertatea de tranzit și de stabilire într-o țară sau alta. Și astfel, lumea interlopă, fie ea pariziană, bruxelleză, romană sau renană, a știut să tragă profit din această situație, adaptîndu-se cerințelor „integrării” — la urma urmei, tot... economică și aceasta.

Statisticile au înregistrat o creștere paralelă a numărului de jafuri și alte delictive atît în Belgia, cît și în Italia, Franța etc. Ceea ce confirmă bănuielele autorităților belgiene cu privire la existența unei „Europe a celor 6” pe planul gangsterismului. Pentru a pune capăt acestei situații unii au propus să fie din nou coborîte, măcar pînă la jumătate, barierele vamale între „cei 6”. Dar exegeții „Pieței comune” au răspuns că așa ceva nu poate fi conceput, căci s-ar năruî întregul mecanism al acestui organism. Și între timp, peste granițele „celor șase” trec într-un sens sau altul bandele de jefuitori...

E. MIRONESCU

CINE CU CINE?

Campania electorală din Republica Federală Germană riscă să agraveze divergențele anglo-vest-germane nu numai din cauza atacurilor fostului cancelar Adenauer la adresa politiciii externe engleze, ci și ca urmare a folosirii Angliei ca instrument al disputelor dintre partidul guvernamental creștin-democrat și partidul de opoziție social-democrat.

Organizația bavareză a partidului guvernamental a adoptat drept leitmotiv al campaniei „stabilitatea mărcii”. Propagandistii creștin-democrați subliniază în public că marca vest-germană ar putea avea scarta lirei engleze dacă la putere ar veni partidul social-democrat. De ce? Pentru că slăbirea lirei s-a produs în condițiile deținerii puterii în Anglia de către un guvern laburist, adică de către „socialiștii” englezi. „Marca

cea puternică sprijină lira engleză cea slabă — se spune într-o reclamă electorală publicată în ziarul bavarez — dar în Anglia domnesc socialiștii. Ce se va întîmpla dacă la noi vor veni socialiștii la putere?”

Muniția scoasă din „arsenalul englez” al armatei electorale vest-germane se dovedește pe atît de ineputabilă pe cît este de contradictorie. Serviciile centrale de propagandă creștin-democrate au difuzat un manifest cuprinzînd o fotografie și un text. Fotografia reprezintă pe regina Angliei și pe soțul ei, ducele de Edinburgh, discutînd cu președintele vest-german Lübke și soția sa. Textul care o însoțește are titlul: „Regina este cu noi” și caută să sugereze că monarhul englez a venit în Republica Federală Germană numai din cauză că Adenauer și Erhard „au luptat pentru securitatea țării, împotriva opoziției socialiste”.

Nu este lipsit de savoare faptul că riposta cea mai rapidă și severă au dat-o nu ziarul laburiste engleze, ci organul conservator „Daily Telegraph”, care se întrebă cu o nedumerire prefăcută: cum se face că creștin-democrații cred că-și pot aduce monarhul englez respingînd în același timp lira sterlină? „Daily Telegraph” consideră că autorii acestei propagande dau dovadă de „impertinență” și că în cadrul campaniei electorale „social-democrații au manifestat mai mult bun-simț”. Iată așadar un prim rezultat al felului cum desfășoară campania creștin-democrații din R.F. Germană: conservatorii englezi au ajuns să se situeze pe o platformă comună cu social-democrații vest-germani. Ar fi interesant să se aște pînă la părerea laburiștilor. Nu cumva vor intra în coaliție cu partidul lui Adenauer? N-ar fi exclus, doar acesta din urmă se dă drept principalul salvator al lirei engleze!

N. LUPU

DISPUTĂ REGALĂ

La palatul regal din Atena soluționarea crizei este așteptată cu nerăbdare nu numai din mo-

tive strict politice. Datorită evenimentelor, regina Anna Maria nu a putut fi sărbătorită cu fast în momentul împlinirii a 19 ani. În același timp, fiica regelui, care are exact vîrstă... crizei guvernamentale, nu poate fi botezată încă datorită faptului că nu se pot organiza ceremoniile publice prevăzute în protocolul regal.

În timp ce în culisele vieții politice din Grecia continuau încercările de a se găsi o formulă guvernamentală viabilă s-a auzit un glas care a adus elemente noi în discuția opiniei publice. Este cel al prințului Petros, vărul regelui Constantin. Din Paris el a expus unui corespondent al ziarului „To Vima” considerațiile sale asupra evenimentelor din Grecia. El a declarat că „ceea ce se întîmplă în prezent în Grecia constituie o îndepărtare de la Constituție și tradiția parlamentară”. Prințul a subliniat că, după părerea lui, „este neapărat necesar să se revină la funcționarea normală a vieții parlamentare” și a amintit cuvintele regelui George I: „În cazul unei ciocniri, regele trebuie să fie acela care să cedeze și nu națiunea”.

Declarațiile lui au avut un larg ecou în rîndul opiniei publice din Grecia, datorită faptului că prințul se află pe locul patru în ordinea succesiunii la tronul țării. În anumite cercuri politice el este apreciat drept un liberal. Deși s-a ținut departe de evenimentele politice din Grecia, prințul Petros și-a manifestat întotdeauna „o puternică antipatie față de reginamă Frederika” (France Presse).

Prezența luare de atitudine a prințului nu este prima manifestare de acest fel. Cea dintîi a avut loc la 4 octombrie 1964. În afara unor critici la adresa casei domnitoare, el a mai contestat validitatea modificărilor aduse Constituției în privința succesiunii la tron. (Datorită acestor schimbări la tron pînă să succedă și fetele nu numai băieții — prințul Petros a fost trecut pe locul al patrulea). La 28 iulie a.c. el a afirmat că palatul a dat sfaturi proaste pentru soluționarea crizei politice; acest fapt ar fi fost în avantajul forțelor reacționare ale țării.

Deocamdată este dificil de apreciat care vor fi consecințele practice ale luării de atitudine a prințului. Nu se poate ști încă dacă cei ce-l susțin sînt dispuși să meargă prea departe pentru traducerea în viață a planurilor sale.

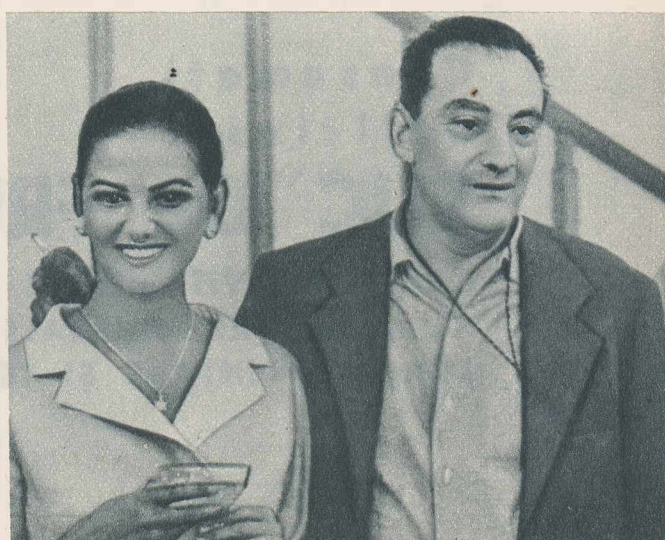
Eugen PHOEBUS

Dezastrul provocat de ploile și inundațiile din ultimul timp a cuprins numeroase regiuni din Italia, pagubele produse fiind foarte mari. Imaginea înfățișează un pod prăbușit la Prima Porta, o suburbie a Romei.

Tineri arheologi, francezi și străini, efectuează în aceste zile la Paris săpături pentru descoperirea unor vestigii meoingvine și galoromane. Locul cercetărilor: piața din fața celebrei catedrale Notre Dame.

Recent s-a încheiat la Veneția Festivalul internațional al filmului, ediția 1965. Marele premiu — Leul de aur — a fost acordat filmului italian „Stelele din Ūrsa Mare”, în regia lui Luchino Visconti și avînd ca protagonistă pe Claudia Cardinale (ambii în fotografie).

**Consumați
deliciosul**

SUC DE FRUCTE PASTEURIZAT

CONȚINE: VITAMINELE A, C, B₁, ȘI B₂, ZAHARURI, ACIZI ORGANICI, SĂRURI MINERALE ȘI ALTE SUBSTANȚE CU BOGATE VALORI ALIMENTARE ȘI TERAPEUTICE.